

ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:

Dr. STAUBER JÁNOS

Proprietar: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradi Közlöny, Inreg. in Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938, Trib. Arad.

ARAD, ANUL 55, No. 82.

1940. április 11., csütörtök.

Redactor responsabil:

SZ. JAKAB GEZA

„Nyersmérleg“

Az események, amelyeknek lassu ütemét anynyiszor emlegették a kétszázhuszonkét napos háboru folyamán, napok óta hirtelen lendülettel meggyorsultak. Francia és angol kormányválság előzte meg ezt az ütemváltozást, mert a nyugati hatalmak közvéleménye — nem nézte tovább az idegek háboruját. A döntés kerülgetése, a hatalmi túlsulynak gazdaságpolitikai és csupán újabb és újabb erők felvonultatásával való bizonygatása nem csak milliárdokat igényel, nem csupán a gazdasági élet túlfeszítését és terhelését jelenti, de próbára teszi a tényleges célt, a tényleges „hadmozdulatokat“ valójában nem ismerő tömegek idegeit. A cselekvés lendülete, az események sodra kábítószere is és a háboruban álló embermilliók áhítottak erre a kábítószere.

Északkelet-Európa hadszíntérére változása — mert hiszen bizonyos vonatkozásokban ez a lényeg — nem érte váratlanul a világ közvéleményét. Gondosan előkészített tervek megvalósításának vagyunk szemtanúi, Londonban, illetve Párisban éppen úgy kitervezték, a legaprólékosabb részletéig megvizsgálták ezt a fordulatot, mint Berlinben, ahol a szövetségesek legfőbb, közös haditanácsának emlékezetes ülését beható megbeszélések követték. Még az sem mondható, hogy az események egymásutánja jelent különösebb meglepetést. Nem meglepetés az, ami a világ érdeklődését felrágta, kezdve a Maginot- és Siegfried-vonalakban állomásozó katonáktól, Németalföld és az Északamerikai Egyesült Államok kishivatalnokáig, hanem izgalom, amely érthető velejárója a valószínűleg nagyhorderejű cselekményeknek.

Mindenki izgatottan tárgyalja, vitatja, latolgatja, melyik félnek mit hozott a fordulat. Valóságos mérlegkészítés folyik végig a világ valamennyi lapjában és ez a mérlegkészítés körülbelül így alakul: A nyugati szövetségesek döntő lépésre határozták el magukat és lehetőleg akarták tenni Németország számára azt, hogy a Skandináv-államok természeti kincseit hadiparra és általában gazdasági élete számára felhasználhassa. Ezt célozta az aknazár alkalmazása, aminek izgalmatkeltő bejelentését világmegváltó követte a német haderő megmozdulása: Dánia megszállása és a Norvégia elfoglalására alkalmazott harcászati kezdeményezés, amely utóbbi még nem fejeződött be, viszont máris a birodalmi véderő egységeinek birtokába juttatta az ország döntőfontosságúnak mondható hadászati pontjait. Az eseményeknek a „nyersmérlege“ tehát azt mutatja, hogy London és Páris kezdeményezését Berlin egyetlen huzással ellensúlyozta, hogy a kezdeményezést Németország továbbra is megőrizte magának és hogy az elért katonai sikerek újabb nagyjelentőségű győzelem birtokába juttatták a harcban álló Harmadik Birodalmat.

Ez a „nyersmérleg“ véglegesnek, lezártnak és nyereség, illetve veszteségrovataiban megmért, mérlegkészítésnek nem tekinthető. Mérlegkészítésnek tulajdonképpen nincs helye, mert az események a kezdeti lendülethől ítélve, csak most bontakoznak majd ki és az a küzdelem, amelynek az északkelet-Európai semlegeség bukása csak egyik fejezete, ettől a fordulóponttól kezdődőleg válik valóban azzá, amit a szó eddig ismert értelmében háborúnak neveztek el.

Sok kérdés adódhatik ugyanis abban a pillanatban, amikor az északi vizeken megkezdődött és folyamatban van a mérkőzés a szövetségesek hajóhada és Németország légi és tengeri hadereje között. Ilyen kérdés például, hogy vajon London, illetve Páris valóban meglepetésszerűen érte a német lépés vajon a világ legnagyobb birodalmának kormánya és haditengerészet vezetői számára nem számított-e a kihívásszámbamenő tereljük a döntést.

A légi haderők bevonásával

Heves küzdelemben összecsapott a német és szövetséges tengeri haderő

A tengerre terelődött át a harci tevékenység — Számos hadihajó süllyedt el a küzdelem során — A német véderőparancsnokság teljes megelégedésének a kifejezést a haderő teljesítménye felett — Hétszáz mérföldes területen hatalmas tengeri ütközet tombol

Visszafoglalták a szövetségesek Bergent és Trondhjemet

Páris. (Rador.) A szerdán megjelent francia lapok közlik, hogy a szövetségesek válasza a német akcióra igen rövidesen megtörténik. A Matin azt írja, hogy a harci zóna Luxemburgtól a sarki övezetig fog kiterjedni. Az Excelsior rámutat arra, hogy a német ultimátumot a dán kormány elfogadta, az oszlovi kormány visszautasította. A szövetségesek minden lehető segítséget megadnak Norvégiának, nehogy Lengyelország sorsára jusson.

Budapest. (Rador.) A Pester Lloyd a semlegeség problémájával foglalkozva azt írja, hogy szükséges volna valamennyi semleges állam érdekében nemzetközi konferenciát összehívni az egyik nagyhatalom által, amely a jelenlegi konfliktushoz nincs érdekelve. Ezen a konferencián kellene megállapítani a semleges országok jogait és köteleseit a hadviselő felekkel szemben.

Berlin. (Rador.) A német hivatalos jelentés megemlíti, hogy a németek pontosan 10 órával megelőzték az angolokat abban, hogy megszállják a fontosabb norvég támaszpontokat. E célra kijelölték angol tengeri haderőket és szállító hajókat, de a német légi haderő megtámadta és megsemmisítő vereséget mért ezekre. Az Essener Nationalzeitung, Göring lapja intelmetlenség a többi semleges államhoz. Az intelem félreérthetetlenül leszögezi, hogy a többi semleges államok most még jobban kell, hogy meggondolják, vajon helyesen cselekednek-e, ha engednek az angolok követeléseinek és eltérnek a szigorú semlegeségtől.

„A világtörténelem leggyorsabb partraszállása!“

Berlin. (Rador.) A német nagyvezérkar hi órákban elfoglalták. Norvégiában több fontos vatalos jelentése a következő: „Nyugaton nincs semmi különös esemény. Dánia és Norvégia semlegeségének érdekében Németország kénytelen volt katonai intézkedéseket foglaltatni. Ezt a német haderő, a tengerészet és a légi haderő, a három fegyvernemhez tartozó osztagai egymással teljes összhangban hajtották végre. Gépesített csapatok és páncélos német erők kedden a kora reggeli órákban átlépték a határt és gyors előnyomulásban megszállták Jütland-szigetét. Egyes dán területeken ütközetek folytak le annak következtében, hogy a dán katonai alakulatok egyes parancsnokai még nem kapták meg az utasítást az ellenállás megszüntetése érdekében. A dán kormány intézkedésére ezek az ütközetek hamarosan végetértek. Jütland megszállásával egyidejűleg német csapatok szálltak partra a Kis és Nagy Beltben. E partraszállásoknál a német csapatokat a légi haderő támogatta. Csapatunk Kopenhágát a déli

Minden esetre: Norvégia földje hadszíntérré változott. Ez a körülmény pedig éppenséggel nem szolgálja a háboru ezer viszontagságai között annyira fontos hajózás lebonyolítását. A norvég kikötők, beleértve Narvikot is, amelynek rakpartjain keresztül Németország és Anglia hadiparra az oly fontos svéd vasércet táplálkozott, elvesztették semleges jellegüket és a légi, illetve tengeri hadműveletek célpontjaivá váltak. Ahol háboru folyik, ott fennakadások zavarják a termelő munkát és a forgalom lebonyolítását, már pedig Norvégiára már átcsapott a háboru áradata.

A mérlegkészítés tehát még időszertlenül, Nyereség- és veszteségtételeket már láthatunk, valódi értéküket még nem becsülhetjük fel. A tartozik- és követel-rovat alakulása ezidőszert nyílt kérdés... (b. k.)

dulatok befejezése után lehet áttekinteni azokat a veszteségeket, amelyeket a szövetségeseknek a német haderők okoztak. Egy angol repülőgépet a légi harc során lelőttünk. Norvégia további megszállása gyorsan és rendben halad előre."

A Berliner Börsenzeitung azt írja, hogy Dánia és Norvégia villámgyors elfoglalása és a partraszállás a világtörténelem páratlan akciója. Ezt az akciót óramű pontosságával hajtották végre. Senki sem kételkedhet már ab-

Norvégia több fontos katonai támaszpontja német kézre került

Stockholm. (Rador.) Tegnap este elterjedt hírek szerint

Norvégia nyugati partján mentén torpedó-tárlalat érte a 9000 tonnás Amasis nevű német hajót.

A gőzös szénrakománnyal igyekezett Osló felé. Az Amasis légénységét repülőgépek megmenették.

Stockholm. (Rador.) A Norvégiából érkező hírek szerint a kijáraton légi kikötőt bombák pusztították el. Ezt a támadást hat német repülőgép hajtotta végre tegnap reggel 8 órakor.

Berlin. (Rador.) A német véderő főparancsnokság közölte, hogy tegnap este Norvégia valamennyi katonailag fontos támaszpontja biztosan német kézben van. Többek között Narvikot, Trondheimt, Bergent, Stavangert, Kristiansund-

HAAKON
norvég király

ot és Oslót tartják megszállva erős német csapatok.

London. (Rador.) A tengernagyi hivatal tagadja azt a német állítást, hogy a német repülőgépek két angol csatahajót megrongáltak és két cirkálót eltaláltak.

Előnyomulnak Norvégiában a német csapatok

Berlin. A német csapatok elfoglalták Arendal-t. Az a német hajó, amely Arendalban a német légénységet partra tette, a kikötő elhagyása után Tromsønd közelében felrobant.

Stockholm. Oskarsburgi jelentés szerint Dröbach községre a németek bombát dobáltak és azt felgyújtották. A Christiansund közelében levő Oderen erődítmény német bombák következtében kigyulladt. Ugyancsak lángokban áll az ottani repülőtér is.

Rómából jelentik: Az olasz lapok közlése szerint több német kereskedelmi hajó fedélzetén polgári ruhás német csapatok érkeztek Norvégiába és rádiójeire katonaruhába öltöztek, majd fegyveresen elfoglalták a norvég hadászati pontokat. (Rador.)

Brauchitsch vezérezredes: „A német haderő a világ első hadserege!”

Berlinből jelentik: Brauchitsch vezérezredes, a német hadsereg főparancsnoka, a Hearst-lapok munkatársán előtt nyilatkozott Ironside angol vezérkari főnök kijelentéseiről, amikor az angol tábornok kijelentette, hogy a német tábornokok túl fiatalok, tapasztalatlanok és elszalasztották az alkalmat a szövetségesek legyőzésére. Brauchitsch vezérezredes csodálatlanul szót a német nép erejéről és hangsúlyozta, hogy az ifjuság az, amely létrehozta Németország újjászülését és ez az ifjuság vezeti Németországot végső győzelemhez.

— Boldog vagyok — mondotta a német hadsereg főparancsnok, — hogy a legjobb

ban, hogy ki az Északi-tenger ura. Hol vannak azok a stratégák, akik azt állították, hogy a kezdeményezést kivették a németek kezéből. A Deutsche Allgemeine Zeitung azt írja, hogy Anglia az ököliogot Norvégiára is ki akarta terjeszteni, de Németország meghusítottta ezt a kísérletet. Németország nem akar háborút Skandináviában, hanem meg akarta menteni a skandináv országokat az Anglia által tervezett háborútól.

és legáltalabb tábornoki kar élén állok és én vezethetem a világ első hadseregét. Németország már Lengyelországban megbizonyította, hogy technikai téren fölényben van a szövetségesekkel szemben. Hol voltak az angol tábornokok, amikor a német hadsereg zöme keleten volt ellogalva? Elszalasztották a számukra kínálkozó előnyös helyzetet. (Rador.)

Berlinből jelentik: A német csapatok Oslóba történt bevonulása után részleteket tudtak meg az angol és francia követségek hétfő éjszakai munkájáról. Mindkét követség egész éjjel át lázas tevékenység volt, az ablakok ki voltak világítva és úgy látszott, hogy odabent lázasan dolgoznak. Reggel 5 órakor hatalmas füst szállt fel a két követség szobáiba vezető kéményből és ez arra mutatott, hogy odabent számos okiratot semmisítettek meg. Ezekután az angol és francia követek elhagyták Oslót. (Rador.)

Az oslói német követ újabb nyilatkozatban biztosította Norvégia területi épségét

Osló. (Rador.) Dr. Brauer oslói német követ kedden fogadta a norvég sajtó képviselőit és újból közölte velük azt a felhívást, amit a norvég kormányhoz intézett. A követ hangoztatta, hogy megegyezzen felhívja a norvég kormány figyelmét arra a tényre, hogy

minden ellenállás a németekkel szemben örültség volna és csak még súlyosabbá tenné Norvégia helyzetét. Ismételte, hogy a németek nem kívánják intézkedéseikkel Norvégia területi épségét vagy függetlenségét érinteni sem most, sem a jövőben.

Közölte azt is, hogy a Dániában végrehajtott intézkedéseket minden surlódás nélkül fogadtatották. A dán kormány mindössze formális tiltakozást jelentett ki, de elfogadta Németországnak minden követelését és semlegességét, valamint védelmét rábizta a birodalomra. Az oslói német követség előtt különben a német hadsereg őrsége teljesít szolgálatot.

London. (Rador.) A Reuter ügynökség je-

Cáfolják a Norvégia és Németország közötti béketárgyalásról szóló híreket

Helsinki. (Rador.) A finn rádió megcáfolja azokat a híreket, amelyek arról szólnak, hogy Norvégia és Németország között tárgyalások indultak meg.

A törvényes norvég kormány miniszterelnöke az Elverunban tartott stortingülésem beszédet mondott és bejelentette, hogy

Norvégia el van szánva a harc folytatására és az ellendállásra, hogy független-

GUSZTÁV ADOLF,
svéd király

lentése szerint jól informált körökben a dán területet a jövőben úgy tekintik majd a szövetségesek, mint az ellenség által megszállt területet.

ahogyan az Csehszlovákiával is történt.

Mindenesetre a törvényes helyzetet később fogják pontosan megállapítani és ugyanakkor nyilatkoznak majd Izland és a Faroe szigetek helyzetéről is.

Amszterdamból jelentik: A semleges japok berlini tudósítói úgy hiszik, hogy Dánia és Norvégia nem lesz protektorátus, mint Csehország és Morvaország, sem kormányzóság, mint Lengyelország, végül nem lesz vazallus, mint Szlovákia. Dánia berlini és Németország kopenhágai követi helyén marad és szerdán letartóztatott és a Kaiserhoff szállodában visszatartható dán és norvég újságírókat szabadlábra helyezték. (Rador.)

Utaltványokat használnak fizetési eszközként Dániában a német csapatok

London. (Rador.) A kopenhágai rádió jelentése szerint a megszálló német csapatok fizetési eszközként a Német Bank utaltványait használják. A márka árfojyamat 2 dán koronában állapították meg.

Kopenhága. (Rador.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az ország semlegességének megvédése érdekében benyomult német csapatok megjelenése nagy meglepetést keltett a dán nép körében, de különösen Kopenhága lakói között. A katonai támaszpontok megszállásának híre igen gyorsan el-

X. KERESTÉLY
dán király

terjedt. A lakosság igen barátságos magatartást tanúsít a német katonákkal szemben. A dán királynak a néphez intézett felhívása nagyban hozzájárult a nyugalom megőrzéséhez és minden egyes dán polgár nyugodt és megértő magatartást tanúsít.

ségét és területi épségét megvédelmezze. A storting egyhangú határozattal magáévá tette a miniszterelnök álláspontját.

A Reuter-ügynökség jelentése szerint londoni norvég körökben nem erősítették meg ezt a hírt, mintha Norvégia előkészületeket tenné a Németországgal való tárgyalásra.

Német meghatalmazott utazott a norvég királyhoz

Berlinből jelentik: A Stetani ügynökség közölte, hogy Németország oslói nagykövete meghívást kapott a német kormánytól, hogy vegye fel az érintkezést a főváros közelében tartózkodó norvég királlyal és közölje vele, hogy

Németország nem avatkozik bele a norvég kormány alakításába.

Ez olyan kérdés, amely kizárólag Norvégiát érinti.

Németországnak egyedül kívánsága csupán az, hogy Norvégiának csak egy és ne több kormánya legyen.

hogy ezáltal a német hatóságok olyan kormányval tárgyalhassanak, amely fel van hatalmazva arra, hogy a norvég nép nevében beszéljen. (Rador.)

Osló. (Rador.) Brauer, a német birodalom meghatalmazottja szerdán délelőtt Elverinbe utazott, hogy felkeresse a norvég királyt.

Norvégia ellenáll

London. (Rador). A norvég hadsereg felsorakodott az Osló és Hamar védelmi vonalon, hogy felvegye a harcot a német haderővel. Oslóban teljes nyugalom uralkodik. Az uccákon német járőrök teljesítenek szolgálatot.

Helsinki. (Rador). A norvég miniszterelnök a helsinki rádióban szerda délelőtt nyilatkozatot olvasott fel és közölte, hogy a norvég parlament a háború folytatását határozta el. A finn kormány főbb lahtii, majd helsinki rádióállomását a norvég kormány rendelkezésére bocsájtotta a hivatalos közlések céljaira, miután az oslói rádióállomás német kézen van. Megcáfolta az, a hirt, hogy a norvég parlament bizottságot küldött volna ki a németekkel való béke tárgyalások céljából.

A Hamarban levő norvég kormány kijelenti, hogy a németek Oslóban bábukormányt állítottak hivatalba. Ez a kormány azonban nem képviseli az országot és csupán azt bizonyítja, hogy a németek, ellentétben azzal az ígérettel, hogy tiszteletben tartják Norvégia felségjogait, máris beleavatkoztak a norvég politikai életbe.

London. (Rador). Ideérkezett jelentések szerint valószínű, hogy az a csatahajó, amelyet az oslói kikötő előtt a parti ütegek elsüllyeszttek, Németország legnagyobb és legmodernebb csatahajója, a 30 ezer tonnás Geiseneau volt. A csatahajó személyzete 1500 főből állott és kilenc darab 24 és fél centiméteres ágyúval rendelkezett.

Helsinki-ből jelentik: A finn rádióállomás közölte, hogy a német csapatoknak Oslóban történt partraszállásakor hat norvég katona életét vesztette. Oslót a németek nem bombázták. Helle és

Heves tengeri harcokban elsüllyedt a Bremen német oceanjáró és a Gneisenau nagy csatahajó (?)

Páris. A Havas távirati iroda jelenti, hogy Oslóból érkezett jelentés szerint, tegnap délután az oslói tengerből fölött, légiharc folyt le német bombavevők és norvég légvédelmi alakulatok között.

Oslóból jelentik: A norvég vizeken német és angol hadihajók között heves csata van folyamatban. A harcokban résztvesznek harci repülőgépek is. A küzdelem még folyik. (Rador).

London. Az angol királyi légihaderő egységei főbb ízben megütköztek a német repülőgépekkel Norvégia felett. Az angol légihaderő 24 német géppel vívott légicsatát. A német repülőgépeket a kikötőben levő két torpedóromboló is támogatta. Osló felett öt német repülőgépet lelőttek.

Stockholm. (Rador). Tegnap este elterjedt hírek szerint Norvégia nyugati partjai mentén torpedótalálat érte a 9000 tonnás „Amaris” nevű német hajót. A gőzös szénrakományal igyekezett Osló felé. Az „Amaris” legénységét repülőgépek megmentették.

London. (Rador.) Az angol tengernagyi hivatal szerda délelőtt a következő hivatalos jelentést tette közzé:

„Az angol torpedórombolók szerda hajnalban megtámadták a Narvick norvég kikötő előtt álló ellenséges erőket. Erős ellenállás, majd ütközet folrt le, amelynek során a Hunter és a Hardy angol torpedórombolók elsüllyedtek, míg a többi hajók visszavonultak. Az áldozatok számáról a részletek még nem ismeretesek. Az ellenség veszteségeit szintén nem ismerjük még véglegesen. Stockholm-ból származó jelentések szerint egy német cirkáló elsüllyedt. Norvégia nyugati partjai közelében egy angol torpedónaszád megtorpedózott egy német tenger alattjárót. A szövetségesek tengeri haderői behatoltak a Bergen közelében lévő kikötőbe, megtámadták az ott lévő ellenséges cirkálót. Bombáik célbataláltak. A kísérítő angol repülőgépek szintén támadást intéztek a Bergenben lévő ellenséges hadihajók ellen.”

Amszterdamból jelentik: A német flotta legnagyobb utasszállító hajója, az 51.000 tonnás Bremen, tegnap angol torpedótalálat következtében elsüllyedt. Az amszterdami hírt a Reuter hírszolgálati iroda tudósítója is közölte, de német részről a Bremen elsüllyedésének hírére még nem erősítették meg.

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség jelentése szerint az oslói fiordban hírszerint elsüllyedt a 26.000 tonnás Gneisenau német csatahajó. A Gneisenau testvérhajójával, a Scharnhorst-tal, a német hadiflotta legnagyobb egysége és nemrég bocsájtották mindkettőt vízre.

London. (Rador.) A Daily Express jelentése szerint az eddigi északi harcok folyamán 5 nagyobb német hadihajó süllyedt el, köztük a Gneisenau. A Bremen gőzöst csapatszálításra hasz-

Járni így is lehet benne

persze fűzővel szebb és kényelmesebb.

A cipőnél fontos a fűző, a kávénál pedig fontos a Franck-kávépótlék.

Lillestreem repülőterek elpusztultak. (Rador.)

Stockholm. (Rador). Narvick, Bergen és több más norvég kikötő elfoglalásáról itt a következőket tudták meg: A német katonák partraszállítását azok a tiszték és katonák hajtották végre, akik a svéd ércszállításnál teljesítettek szolgálatot a német tehergőzösökön. Ezek ugyanis kedre virradó éjszaka parancsot kaptak, hogy azonnal vonuljanak be a számukra kijelölt kikötőkbe. A tehergőzösk személyzete ezután felvette a német tengerészek egyenruháját, a hajó belsejéből elővették fegyvereiket, amelyekkel sikerült megörni a jelentéktelen norvég ellenállást.

nálták fel és a keddi ütközetben elsüllyedt. A Daily Mail szerint Stockholmban 4 német cirkáló elsüllyesztéséről beszélnek. A narvicki kikötőben a szövetségesek elsüllyesztettek egy német cirkálót, míg egy másik az ütközet folyamán zátonyra futott.

Londoni jelentés szerint a norvég partok hosszában, több mint 700 kilométeres frontszakaszon hatalmas tengeri csata folyik az angol-francia és német flották között.

Elsüllyedt két, egyenként 4000 tonnás norvég hadihajó

London. (Rador.) A Reuter-ügynökség szerint a németek Narvick elfoglalásánál megtorpedóztak két, egyenként 4000 tonnás norvég hadihajót.

Helsinki-ből jelentik, hogy a norvég parti ütegek a Blücher nevű 10.000 tonnás és a Karlsruhe nevű 6000 tonnás német hadihajókat elsüllyeszt-

Chamberlain nyilatkozott a narvicki tengeri ütközetről

London. (Rador.) Chamberlain miniszterelnök az alsóház szerdai ülésén a narvicki ütközetről beszámolv, kijelentette, hogy 5 angol torpedóromboló hatolt be a norvég fiordokba és harcra bocsájtottak 6 legújabb típusú nagy német torpedórombolóval. A németeket parti ütegek és az újabban felszerelt ágyúk is támogatták. A Hunter angol torpedóromboló elsüllyedt, a Hardy angol torpedóromboló zátonyra futott és léket kapott és egy másik torpedóromboló súlyos sérüléseket szenvedett. Megsérült a Restille nevű angol torpedóromboló is. Elkeseredett harc után az angol hadihajók kénytelenek voltak a tulerő előtt meghátrálni. Egy német torpedóromboló elpusztult, másik három német hadihajó kigyulladt. Az egyik angol torpedóromboló elsüllyesztett 6 német kereskedelmi hajót, amelyek a német hadsereg felszerelését szállították. Visszavonuloban az angol torpedórombolók egy löszerszállító német hajóval találkoztak és ezt levegőbe röpítették. Ezután bejelentette a miniszterelnök, hogy az alsóház holnap nem tart titkos ülést, hanem nyílt ülésen vitatják meg az újabb eseményeket. Ezen az ülésen szólal fel Churchill lord is, hogy beszámoljon a haditengerészet vállalkozásainak részleteiről.

A Times írja: Chamberlain miniszterelnök az

tették. A személyzet legnagyobb részét megmentették. A norvég király kíséretében lévő kormány kerülő uton jelenti, hogy Tromsø még norvég kézen van.

A londoni Daily Chronicle szerint a német kormány elrendelte, hogy a hajógyárakban építés alatt álló 35 ezer tonnás hadihajókat a legrövidebb időn belül fejezzék be.

A két tízezer tonnás hajóval, amely megmaradt és a 26 ezer tonnás hajókkal (a Scharnhorst és Gneisenau) a német flotta egy hat vagy hét hadihajóból álló rajjal szállhat harcba. A német haditengerészet parancsnoka aligha remélheti, hogy a 21 nagy angol és 10 francia csatahajóval felveheti sikerrel a harcot, de valamennyire kontrakarizozni akarja az északi vizekhez készülő angol-francia flotta akciót, amely a francia és angol sajtó cikkei alapján aligha késik soká.

„Végre kezdődik a háború”

Páris. (Rador.) Az északi események megnyugtató hatással voltak a francia fővárosra és Páris véleményét ebben az egyhangú felkiáltásban lehet összefoglalni: „Végre kezdődik a háború”. A lapok vezércikkei ugyanezt a véleményt tükrözik vissza és hangsúlyozzák, hogy a francia közvéleményt a felszabadultság érzése tölti el. Az ellenfelek 8 hónapos veszteglése után végre sor kerül a bírkózásra.

London. (Rador.) A dublini svéd főkonzul közölte az ir kikötőkben horgonyzó valamennyi svéd hajóval, hogy további intézkedésig maradjanak a kikötőkben. A már utnak indult gőzöskéket visszahívták.

alsóház ülésén tegnap elmondott beszéde csupán nyolc percig tartott. A kormányelnök mondanivalóját a legszűkebbre korlátozta, ami természetesnek is látszódott, mert mindenki érezte, hogy a tegnapi nap nem a beszéd, hanem a cselekedetek napja volt. A Times kiemeli, hogy az alsóház minden oldalán egyforma lelkesedés tört ki, amikor Chamberlain bejelentette, hogy az angol flotta egységei már működésbe léptek.

Az a kijelentés sem tévesztette el hatását, amikor Chamberlain rámutatott arra, hogy a németeknek legalább öt nappal ezelőtt utnak kellett indítania a megszálló csapatokat szállító hajókat, miután rendkívül veszélyes vizek mellett vezet el az út.

Angliában meglepedést váltott ki az a tény, hogy a norvég kormány a német csapatok behatolásának a hírére azonnal elrendelte az általános mozgósítást.

Az alsóház ülésén egy képviselő kérdést intézett a miniszterelnökhöz, vajon az angol kormány Dániát is segítségben részesíti-e? A miniszterelnök erre a kérdésre megtagadta a választ. (Rador.)

London. (Rador.) Az angol légügyi miniszterium hivatalos jelentése szerint az angol légihaderők gépei sorozatos támadásokat intéztek a bergeni fiordban lévő német cirkálók ellen és közülük többeket súlyosan megromláztak. Valamennyi angol gép visszatért kiindulási helyére.

URANIA. Tel. 12-32.

Mérsékelt helyárrakkal 3, 5, 7.15, 9.15

Zsúfolt házak gyönyörködtek a nagy amerikai tragika csodás játékában:

Bette Davis „Vénlány”

16 szerepében felismul minden eddigi szerepét.

Legújabb háborús METRO hirdető

DEUTSCHLAND

utolérhetően minőségi kerékpár

Az összes modellek szériaolós olós árbán kaphatók

Hammer Zsigmond és Fianál Arad,
Bulevardul Regele Ferdinand 27. szám.

Két angol hadihajó megsemmisült

Berlin. (Rador.) A német véderő főparancsnoksága jelent, hogy Bergenből nyugatra a német légiflotta támadást intézett az egyesített angol-francia hajóhad ellen. Beérkezett hírek szerint két csatahajót s két cirkálót telitalálatok értek. Mindegyiken 2-3 telitalálatot lehetett megállapítani. Egy kisebb hajó elsüllyedt, egy pedig lángban áll.

Amszterdamból jelentik: A Narvíknál lefolyt tengeri ütközettel kapcsolatban a Stefani ügynökség közli, hogy az elsüllyedt Hunter nevű angol hajó 1340 tonnátartalmu volt, legénysége pedig 145 emberből állt. A Hardy torpedóromboló, amely zátonyra futott 1505 tonnás volt, 175 emberrel. (Rador.)

REYNAUD:

„Sikerült a német hajóhadat kikötőiből kihozni”

Páris. A Havas távirati iroda jelent: Reynaud miniszterelnök és Daladier nemzetvédelmi miniszter tegnap este visszaérkeztek Londonból, ahol résztvettek az angol-francia haditanács tegnap délután tartott ülésén. A haditanács tegnap esti ülése a hetedik volt a háboru megkezdése óta és összejövetelét a Dánia és Norvégia megszállásával kapcsolatos helyzet tette szükségessé. Reynaud miniszterelnök a sajtóval csupán annyit közölt, hogy Anglia és Franciaország együttesen megették minden intézkedést, amely Norvégia katonai és diplomáciai megsegítésére szükségesnek mutatkozott. A Norvégiának küldött katonai segítség nemcsak angol, hanem francia haderőből is áll, mert Franciaország úgy a szárazföldön, a tengeren mint a levegőben résztvesz a Norvégia megsegítésére irányuló hadjáratban.

A „Daily Telegraph” értesülése szerint, Reynaud francia miniszterelnök kijelentette, hogy Németország ellen még a szigorú blokád sem elegendő, ezt alapította meg egyébként a londoni haditanács is. Londonban elkerülhetetlennek tartják, hogy a háboru Németország területére tevődik át. Reynaud miniszterelnök beszédét mondván a szénátusban és beszédében megelégedését fejezte ki, hogy sikerült a német hajóhadat kikötőiből kicsalogatni. Kijelentette, hogy mostantól kezdve egyetlen tonna svéd vasérc sem fog Narvíkból Németországba jutni.

London. (Rador.) A Havas-ügynökség jelent: A legtöbb szövetségi tanács nemcsak a németek által teremtett dániai és norvégiai helyzettel foglalkozott, hanem megvizsgálta mindazokat a lehetőségeket, amelyek a Németország által kiterjesztett konfliktussal kapcsolatban kötelezik a szövetségeseket, hogy minden következményre figyelemmel legyenek. Egyes semleges körök attól tartanak, hogy Németország Hollandia, vagy Belgium irányában is kezdeményezést tesz, bizonyos azonban, hogy az angol és francia miniszterek már megtették az intézkedéseket ilyen eshetőség bekövetkezésére, éppen úgy, mint ahogyan a legutolsó ülésen is számbavették a németek skandináviai beavatkozásait.

A szövetségesek katonai kezdeményezéssel az elhatározott intézkedések következményeivel és a katonai gépezet már a keddi délutáni ülés előtt megindult. Ennek eredménye a tengeren és a levegőben igen rövidesen láthatók lesznek annál is inkább, mert az operációs terület most már nincs korlátozva az északi vonalra.

A parlamenti körök keddi este igen derűlátók voltak. Türelmi számitásba vették hogy a német támadás következtében a hadszíntér ki terjedt oly nagy mértékben, hogy azt Németország nehezen fogja tudni tartani.

Az általános vélemény az, hogy a Birodalom által megkezdett operációk alkalmat adtak a szövetségeseknek olyan érinkezésel pontok megszerzésére, amelyeket a német politika eddig igyekezett elkerülni.

Cáfolat a Belgium és Hollandia megszállásáról szóló angol-francia tervről

London. (Rador.) Kedden este a következő hivatalos nyilatkozatot tették közre: Német körökben azt állítják, hogy Anglia meg akarja szállni Hollandiát és Belgiumot és ezért Németországnak joga van egy ilyen akció megelőzésére. Dánia és Norvégia minden ok nélkül való elzáródásának igazolása után ez a hír azt a célt szolgálja, hogy Németország alapot találjon újabb semleges ország elleni támadás igazolására. Minden olyan állítás, amely Hollandia vagy Belgium francia vagy angol megszállására vonatkozik annyira fantasztikus, hogy Németországon kívül senki sem hiszi azt el.

Amszterdam. (Rador.) Berlini illetékes körökben a legnagyobb alaposággal vizsgálják a holland kivitel új szabályozásának részleteit. Kétségbevonják, hogy ez a változtatás összhangban áll Hollandia kötelezettségeivel és a valódi semleges politikával. Hivatalos megállapítások arról számolnak be, hogy ez a rendezés tovább megy, mint amennyit a március 24-én megkötött angol-holland egyezmény tartalmaz, ami tehát Németország törvényes érdekeivel épp úgy ellenében áll, mint a szigorúan vett semlegességgel.

A német tiltakozásokat a holland sajtó már előre eljuttatja s a Rotterdamische Courant íeszö-

Az U.S.A. hadviselőnek nyilvánította Norvégiát!

Newyork. (Rador.) Szerda reggeli kezdve a norvég zászlót — a hivatalos eljárásnak megfelelően — a hadviselő felek listájára vezették.

Washington. (Rador.) Rooseveltnök keddi este érkezett Washingtonba. Az öt fogadó újságírók egyike ezt a kérdést tette fel: „A skandináv országokban történet német invázió közelebb hoz-

gezi, hogy egy semleges országnak elsősorban saját érdekeit kell tekintetbevenni.

Hollandia és Belgium nyugtalan

Amszterdam. (Rador.) A norvég események mély hatást tettek a holland közvéleményre. Hollandiában azt hiszik, hogy a norvégiek ellenállása csak rövid ideig fog tartani.

A lapok párhuzamot vonnak az Oslóban megalakult norvég ellenkormány vezetője, Viscount Quisling és Kuusinen, a finn ellenkormány volt miniszterelnöke között. Quisling ugyanis a norvégiai nemzeti szocialista mozgalom vezetője volt. A törvényes kormány Hamarban tartózkodik.

Brüsszel. (Rador.) A belga politikai és katonai körök rendkívül nagy aggodalommal fogadták Dánia és Norvégia német részről történet megszállásának hírére.

A Stefani olasz hírszolgálati iroda brüsszeli jelentése szerint a belga határ védelmét megerősítették. A belga kormány állandó érintkezésben van a holland kormánnyal.

Ha a két állam bármelyikét támadás érné, együttes erővel fognak védekezni.

Brüsszel. (Rador.) A belga minisztertanács határozatáról a következő hivatalos jelentést adták ki:

„A minisztertanács meghallgatta a külügyminiszternek a külpolitikai helyzetről szóló beszámolóját, majd a kormány egyhangúlag elhatározta, hogy továbbra is kitart az európai háboru kitörése óta követett függetlenségi és semlegességi politikája mellett.”

Dánia kormánya együttműködik a megszálló csapatokkal

Kopenhágából jelentik: A dán minisztertanács rendkívüli ülésén Stauning miniszterelnök többek között a következőket mondotta:

— Öfejsége és a kormány elhatározta, hogy bizva a Német Birodalom által adott biztosítékokban —, hogy a német megszállás következtében előálló helyzetet szabályozzák. Azért választottuk ezt a megoldást, hogy megóvjuk népünket a háboru borzalmaiktól. (Rador.)

ta-e a háborut az Egyesült-Államokhoz?“ Rooseveltnök válasza így hangzott:

— A legutóbbi 48 óra eseményei kétségkívül sok amerikaiban a háboru gondolatát keltették fel. Jó volna, ha az amerikai nép az utóbbi hat hónap európai eseményeire gondolna.

Moszkva véleménye

Moszkva. (Rador.) Schullenburg gróf moszkvai német nagykövet tegnap délután hosszabb meghaszelést folytatott Molotov külügyi népbiztossal.

Moszkvából jelentik: Moszkvai politikai körökben Németország skandináviai lépését a legnagyobb nyugalommal fogadták. A nyugati hatalmaknak azt a cselekedetét, amelynek következtében a norvég felségvizeken aknákat helyeztek el, a legnagyobb bizalmatlansággal fogadták. A szovjet lapok megállapítják, hogy Németország teljes mértékben fel volt jogosítva ezeknek az intézkedéseknek megtételére, amelyeket életbe léptetett. (Rador.)

Bucurestii sajtóhangok:

Románia továbbra is fenntartja szigorú semlegességét

Bucurestiből jelentik: A fővárosi lapok bő részletességgel foglalkoznak a nemzetközi eseményekkel. A Romániában Petrescu Cezar „A kis és semleges államok tragédiája” cím alatt így ír:

„Semmi sem félemlit meg bennünket. Készülünk és várunk. Ez a kis és semleges államok tragédiája, amelyeknek nincsen szán dékában hódítani, bosszút állni, csupán békében akarnak élni.”

Az Univesul a következőket írja:

— Olyan országokat foglaltak el, amelyek a háboru kezdetétől nyilvánították semlegességüket; A legnagyobb nyugalommal kell kísérnünk az események fejlődését és óvakodjunk minden elhamarkodott ílet től. éppen ezért, mert a most folyó események közepette nem kell teljesen hinni a híradásoknak. Egy megállapítást kell tennünk: A nemzetközi jognak az államok szuverenitására és függetlenségére vonatkozó elvét megsértették. A semlegesség elvéről van szó. Különböző indokokat hoztak fel és az erő újból a jog fölé emelkedett. A mi szem-

pontunk ebben a tekintetben változatlan. A semlegességet érinthetetlen jognak tekintjük, amely az államok nemzeti szuverenitásától fakad. Abban a pillanatban, amikor ez a jog megszűnik, nem létezik egyetlen törvényes vagy erkölcsi alap, mely az államok szervezetét szabályozná a nemzet szuverenitás pedig csupán látszat lenne. Ennek a következménye teljes anarchia lenne, amely Európa politikai organizmusában felütné a fejét. Románia sohasem osztja ezt a nézetet, meggyőződése, hogy nemzeti szuverenitás és a népek függetlensége minden államnak szent joga, amelyet az egész világnak tiszteletben kell tartani.

— Románia el van határozva, hogy tovább folytatja békepolitikáját Európának ebben a részében és fenntartja szigorú semlegességét, amelyet a háborus bonyodalom kitörésekor bejelentett. A román közvélemény mely sajnálattal veszi tudomásul a nemzetközi jog újabb vereségét. Jóviszonyt tartunk fenn mindazokkal az országokkal, melyek ezt a jóviszonyt őszintén őhajtjuk.

CORSO:

A METRO-GOLDWYN jubileumi óriás film. — A legdrágább és legközvetlenebb női sztárokkal:
Norma Shaerer, Joan Crawford, Rosalind Russel, Paulette Goddard
„ASSZONYOK”
 A film pazar toalettelt a legnagyobb párisi szalonok: Chlaparelli Lolong és Paton készítették.
Paramount-híradó a legújabb háborus eseményekkel

3, 5, 7.15, 9.15

Tanulságos barangolás a bergeni kikötőben, ahol öt világrész áruja cserél gazdát

A semleges Norvégia hajózása a lakosság huszszázalékának adott kenyeret

'A Bergen felé kapaszkodó vonat Európa egyik legszebb vasútián fujtat célja felé. A vidék, noha Dovre még messze van, — már Peer Gynt hazája: roppant sziklák, égre-törő fenyők, kopasz kömeredélyek oldalá-ba kapaszkodó bokrok, rettentő mély, sö-

tét völgyek, havas hegygerincek. Itt jár-tam a közelmúltban, elnéztem ezt a nyüzsz-gő, forgalmas kikötőt és csak természetes, hogy az utóbbi napokban sokat gondolkodt Bergenre.

Kikötő, ahol nyüzsgtek a kémek

Bergen roppant fontos város ma, a háboru első tavaszán. Miért? Elsősorban azért, mert kikötő, másodsorban azért, mert a mólók kö-rül nem torlódik jéghegyekbe a tenger, har-madsorban és főképp azért, mert ez a víz nem afféle beltenger, hanem a szabad nagy ocean vize. És ez a döntő. Az ugyancsak szorongat-tott világgazdaság egyik fontos lélegző tüdejé volt a bergeni kikötő, s ez meg is látszik rajta. *'Az aránylag nem nagy medencékben hajó ha-jó hátán szorongott, a partokon emelet ma-gasságra rakták az árut, amelyre aztán, — aszerint, hogy merre vette utját. — Európa más és más haditengerészete vadászott. Ame-rikai olajshordók, ausztráliai gyapjubálák, spanyol parafakötegek, délamerikai sózott márna, temérdek zsiroshödön, rengeteg vajas tonnáska halmozódtak itt. És a festői Ber-gerben, ahol annyi nyári turista próbálta már ki fotografáló tudását — tilos volt fényképez-ni. És nem volt ajánlatos jegyzeteket írni, de még telefonálni sem. A nagy „vad“: a világ minden tájáról összehordott áru nem szereti a nyilvánosságot. De persze, minden hiába, így is akadtak vadászok. Iőllehet Norvégia fantasztikus küzdelmet folytatott a kikötői kémkedés ellen. A Bergenben tanvázó nem-zetközi egzisztenciáknak legfeljebb egytizede jutott a kikötőbe szárazföldi úton, a többi a hajókkal, a nagy vizen, amely nem kér utle-velet, s nem tart a vándor orra alá méteres kérdőíveket. Jött és részben — maradt is.*

A kikötőben még néhány napja is lázas

„Hajózni kell, élni nem...”

Fáradtan az egésznapos csavargástól, beül-tem egy kis kávéházba és hosszú előadást hallgattam norvég ismerősömtől arról: *miért ragaszkodik ez a kis északi ország olyan két-sébesített szívóssággal hajózása szabadságá-hoz. A közmondás, amelyet a Hanza-városok találtak ki: „hajózni kell, élni nem“, itt csak-ugyan jellemzi az életet. Nem mondva csinált szükség a norvég hajózás, hanem életszükség-let, amely közvetve, vagy közvetlenül a lakos ság husz százalékának ad kenyeret, egyúttal hordozója Norvégia egész gazdasági életé-nek is.*

— De tudja-e, — kérdezte tőlem oslói barátom, akivel együtt utaztam ide, — hogy eddig körülbelül százhuszezer tonna hajóürt veszítettünk?

Bizony ez súlyos szám, nemcsak azért, mert nehezen tudják pótolni, vagy egyáltalán lehetetlen az új hajók építése, hanem azért is, mert ezt a százhuszezer tonnát ki kell kapcsol-ni a norvég kereskedelemről. Ennival keve-sebb árut szállíthatnak, bár egyesek azzal vi-gasztalták magukat, hogy az oslói, narviki, meg a többi kisebb kikötők foglalkoztatása el-lensuivozza a veszteséget, vagyis, hogy: *a norvégek hasznát húzván a háborúból, gazda-goának.* Igaz, hogy a fenti kikötők foglalkoz-tatása hallatlan kockázattal jár, de a norvég-nép ezt magára veszi, hiszen a hajózás élet-szükséglet. Természetesen fokozódtak a riá-dások is a fokozott bevételekkel kapcsolatban, emelkedett a hajószemélyzet, a biztosítási díj, stb. És a gondok egyre sűrűsödtek...

Köztudomású azonban, hogy a norvég falta szívós kitartásával és a hajósnép száza-dok óta beidegzett ügyességével a gondok sűrű-södése ellenére igyekezett megőrizni az or-

munka folyt. Amikor — hetekkel ezelőtt Ber-gerben jártam, — pezsgett az élet. Elnéztem, hogyan kopogtatják a rozsdát, javítják a fes-tést: készítették a rakodást. A daruk lán-c-karja imbolyog felettük, az áruhegyek vala-melyike egyszerre elkezd fogyni, eltűnik a hajófenéken, mint nyul a barázdában. A fedél zeti vasaitók dörögve csapódnak rá és a hajó máris indulni látszik. *De nem megye messze. Csak a szomszédba egy másik medencébe, a hol egymástól egyforma távolságban már vagv harminc hajó horgonya kapaszkodik a fenékre. Kéményük vékony füstöt pipál, a le-gényességük a parton mászkál — egylőre. Az indulási idő bizonytalan. A harminc hajóhoz mindenesetre még jön vagy husz és akkor ké-szen áll egy „karaván“, amelyről annvit hal-lani és olvasni manapság, mint az egyetlen biztos hajózási módról, bár a szakértők nem egészen így vélekednek. Az a mozibajuszu angol kormányos például, akivel, miután tüzet kért tőlem, összebarátkoztunk, azt mondja:*

— No... — s legvint — nem merném állítani. Legutóbb is, hogy ideát voltunk, jóformán a szemünk előtt tünt el egy nor-vég „edény“, nem is akadtunk többet a nyo-mára. Arra mindenesetre jó a convoy, hogy nem tudnak bennünket olyan könnyen nyakonfogni, mintha egvedül mászkálnánk. Aztán, ha sokan vannak, esetleg ki lehet halászni azt, aki uszik. Persze, ha van rá idő és jó a tenger...

szág épségét és biztosítani akarta közeli és tá-voli jövőjét...

Beszéltem egy norvég fiatalemberrel, aki-nek tengerésztszát báltvia kerek öt hónapja tel-jesít szolgálatot az egyik norvég őrhajón, vái

**Este 2-3 szem
Artin**

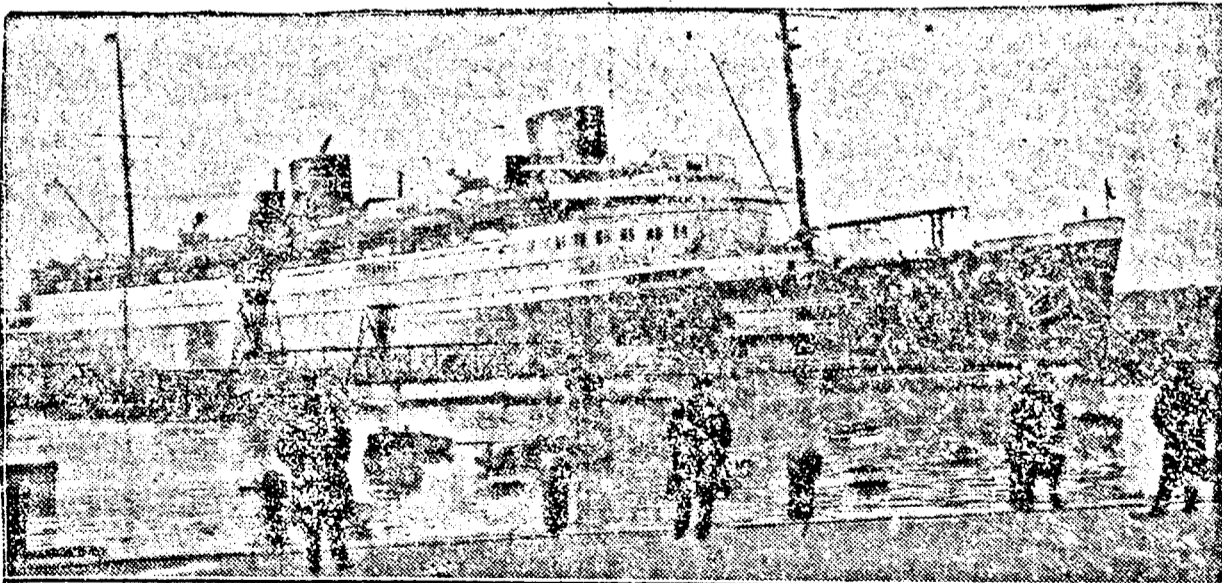
tás nélkül, éjjel-nappal hajózva. Hogy ez mit jelent, különösen télen a fjordok között süvöl-tő szélben, azt mindenkinek tudnia kellene, mielőtt bírálatot mond a norvég őrszolgálatról. *Fájdalmasan érintette a norvégeket, hogy a külföld nem tudja belátni: norvégek saját hazájukban csak saját érdekeiket akarják szolgál-ni. Nem tudták például megérteni, hogy miért fogadták kétértelműen a norvég tengerészet viselkedését az Altmark-ügyben. A norvégek szállítottak, fenn akarták tartani a hajózást minden veszély ellenére a skót partokkal is, csakugy, mint ezer évvel ezelőtt, de miért ne szállítanának máshova is? Hogy ez valakinek nem tetszik, ez nem fért a fejükbe a norvégek-nek és ezt nem is fogja tudni megmagyarázni nekik soha senki.*

A norvég nép ősi viking-tradíciói nemcsak arra kötelezték ezt az országot, hogy hajó-ának száma és irtartalma a nép kereskedelmi szerepének megfelelően előkelő helyet foglal-jon el, hanem arra is, hogy ezek a hajók sza-badon járjanak a tengereken. És e norvég elv mellett minden norvég kitartott. Kitartott, an-nak ellenére, hogy a hajókat manapság ezer veszély környékezi és a hajósok szinte a ha-lál torkában közlekednek és hogy az esemé-nyek sodra feltartóztathatatlanul vitte Norvé-giát a most bekövetkezett helyzetbe.

És most, hogy Norvégia földjére is átter-jedt az európai tüzvész és Bergen már nem a „szorongatott világgazdaság egyik fontos lé-legzőszerve“, magam elé idézem a kis bergeni kávéház képét: Nevetünk, beszélgetünk. A tu-lajdonos — hogy lássuk: uri helyen vagyunk — megindítja a gramofont. Előbb valamij nyu-lós szerenád hallatszik, de aztán ismerős dal-lam üti meg a fülünket, összenézünk és nem állhatjuk meg nevetés nélkül. Az öreg gramo-fon itt, Bergenben, alig néhány méterre a ké-szülődő convoytól, a három kis malac közis-mert nótáját harsogja: „NEM FÉLÜNK A FARKASTÓL.“

Ötletes ember volt a tulajdonos... (L. J.)

A Bremen német óriás-óceánjáró,

amelyet több nemzetközi hírszolgálati iroda jelentése szerint elsüllyesztettek. A hírt nem erősítet-ték meg.

FORUM FILMSZINHAZ.
TELEFONSZÁM: 20-10.

Ma, a XX. század legmonumentálisabb és leggrandizusabb filmalkotása.

A Notre Dame-i toronyőr

VICTOR HUGO halhatatlan regénye után Villiam Dietrele rendezésében. Charles Laughton és Maureen O'Hara-val. U. FOX-híradó a legújabb háborús eseményekkel. Előadá-sok 5, 7.15 és 9.30 órakor. 3-kor matiné olcsó helyekkel.

ARADI KÖZLÖNY

Aradon kiadott sűrűnyelvű KÖZLÖNY

Szerkesztőség és kiadóhivatal: AGAD, Sul. Reg. Maria No. 19.

Előfizetési árak:

Éves díj... 840 Ft. Negyedéves... 210 Ft. Hónapos... 420 Ft. Egy hó apra 70 Ft.

Meghalt Szúdy Elemér

Aradról 22 év előtt a magyar fővárosba szakadt és városunkban egész ifjúsága során őszintén szeretőnek és általános tiszteletnek örvendő lapszerkesztő és közíró határáról számol be néhány szavas jelentésben az Aradi Közlöny budapesti szerkesztője. A szomorú híradás szerint felsőszékű és darázsi Szúdy Elemér, miniszteri tanácsos, a magyar miniszterelnökség sajtóosztályának nyugalmazott főnöke, a budapesti Atheneum részvénytársaság igazgatója és az Arad és Vidéke egykori felsőszékű szerkesztője szerdán délután 1 órakor a budapesti Sista-szombatiumban 60 éves korában meghalt. Szúdy Elemér halála kétségtelenül nagy vesztesége a magyar újságírásnak, mert az elhunyt a magyar kollégistáinak abból a régi, nemesyerelemű gárdájából származott, akik idealizmusát fűtve, küldetésnek érzik az újságírói hivatást és minden leírt szavukkal a legújszerűbb értelemben vett magasabb eszményekre kívánják nevelni a közvéleményt. Az elhunyt Szúdy Elemér az Arad és Vidéke felsőszékű szerkesztői állásában városi szerkesztő csak barátokat, híveket és tisztelettel szerzett és kitűnően megírt nap-nap utáni yegrcikkkel mindenkor eseményt jelentettek. Az akkori Arad országos és helyi politikai életében is vezető szerepet kapott Szúdy Elemér egyénisége, aki a függetlenségi és 48-as párt köriré vezetőiként szerepelt hosszú esztendőknél át Aradon hazatért és nőül vette Glaz Daisyt, a sávársini (Soborsin) főhercegné leányát, akivel haláláig harmonikus családi életet élt. A világháború kitörésekor az akkor már javakorbeli férfi önként jelentkezett fron szolgálatra, majd a háború utolsó éveiben Aradon teljesített katonai szolgálatot, ahol feljebbvalói felismerve jeles írói képességeit, a hadiműzeum megszervezésével bízták meg. A háború végeztével a Budapesten akkor megalakult kormány külön meghívására a magyar fővárosba ment ahol a miniszterelnökség sajtóosztályának előadója neveztek ki. Egy év múlva már a sajtóosztály helyettes vezetője lett, majd Bethlen István gróf miniszterelnöksége alatt a sajtóosztály főnöki méltóságába emelkedett és miniszteri tanácsosi rangot kapott. Ebben a nagy felelősséget kívánó pozícióban érvényesültek Szúdy Elemér emberi és újságírói tulajdonságai és aradi múltjához hasonlóan Budapesten, valamint a nemzetközi sajtóéletben csak növelte barátainak és tisztelőinek körét. Bethlen István gróf távozása után Szúdy Elemér is visszavonult a sajtóosztály vezetéséről és az Atheneum nyugdíjra írt igazgatói állásában tevékenykedett ma, bekövetkezett haláláig. Szúdy Elemér temetése szombaton délután 12 órakor lesz az elhunyt sajtófőnök Gódon levő birtokáról. Az aradi barátok és tisztelők a megemlékezés és a visszaemlékezés tisztelet egy kegyeletes virágát adhatják nekik az érdekes és tartalmas életrajz írójának, az aradi sajtó egykori irányító egyéniségének ravatalára.

ZÜRICH TÖZSDEZARLAT: Páris 8.74 és háromnegyed, London 15.44, Newyork 446.00, Brüsszel 75.75, Milánó 22.52, Amszterdam 236.72 és fél, Berlin 178.75, Szófia 5.50, Belgrád 10.00, Bucarest 2.12 és fél.

Projektusok tartományi értekezlete. Jánoscs Tulin dr., Aradvármegye prefektusa elnököltékben Timisoara (Temesvár) utazik ahol részt vesz a királyi helytartóságon tartandó közigazgatási értekezleten, amelyen Timis (Temes)-tartomány valamennyi prefektusa is megjelenik.

Roman megyében hótakaró borította az utakat. Romanból jelentik: Az elmúlt nap folyamán heves hóvihár dúlt az egész megye területén. A megye egyes részein a hatalmas arányú hóvihár következtében két méteres hótakaró borítja az utakat. Romanban az iskolák beszüntették a tanítást. A vonatok nagy késéssel közlekednek. A helységben a tüzifa teljesen kifogyott.

Grizette helyezték a Graf von Spae út tiszteletére és ötven tengerészét. Buenos Aires. (Rador). A Graf von Spae cirkáló út tiszteletére és 50 tengerészét kedden délután a Martín García szigetre szállították és ott Grizette helyezték őket.

Csakis minisztertanácsi határozat alapján történhet be megüresedett közhivatali állás. Bucarestből jelentik: A pénzügyminiszter megkeresést intézett a kormány összes tagjaihoz és a köztisztviselők kivételével, előléptetésére, áthelyezésére vonatkozólag közölte, hogy az 1940. április 1-én üresedésben volt köztisztviselői állások csak a pénzügyminiszter javaslata alapján hozott minisztertanácsi határozat alapján tölthetők be a törvényben megjelölt esetek kivételével. Ami az elmozdított köztisztviselők állásukba való visszahelyezését illeti, ez csupán jogerős bírói ítélet alapján eszközölhető a formások betartásával. Előleptetést csupán a minisztertanács által megjelölt időpontban lehet eszközölni. A törvényben megjelölt korhatáron, vagy szolgálati időn túlmenő szolgálatra vonatkozó engedély semmisenek tekinthető. Közigazgatási szolgálatra pedig nem alkalmazható. Vasútépítés céljából azonban történhet ideiglenes alkalmazás a minisztertanács engedélyével.

Iorga tanár, királyi tanácsos gépkocsibalesete. Bucarestből jelentik: Iorga professor, királyi tanácsos tegnap könnyebb autóbaleset érte. Orvosi tanácsára néhány napig otthon marad.

A BARNÁ KENYÉR ÁRÁNAK TOVÁBBI EMELESTÉ SZORGALMAZZÁK A PÉKEK. Szerdán Aradon lárt Sechei Alexandru, a pékek országos egyesületének elnöke, akinek vezetésével a pékiparosok értekezletet tartottak és ezen határozati javaslatot hoztak, amely szerint kéri, hogy a iórbarna lisztből készült kenyér árát Aradon is ugyanugy állapítsák meg, mint Timisoarán (Temesvár) történt, vagyis 12.50 leites árban kilogrammonként, miután Aradon sem olcsóbb a liszt, mint Timisoarán (Temesvár). Egyébként Aradra is megérkezett az új kenyérárakról szóló rendelkezés, amelynek értelmében a városvezetés egy-két napon belül közölni fogja a kenyér hivatalosan megállapított maximális árát.

Elöntötte a megáradt Dunarea-Duna vize a giurgiuai kőolaj-vezetéket

Bucarestből jelentik: A vasút vezérigazgatóságához érkezett jelentések szerint a Dunarea (Duna) vize tovább emelkedik. Giurgiuánál a víz magassága elérte a négy métert. Az áradat elöntötte a petroleumvezetéket és 4000 méter hosszúságban a raktárakat. Az árvíz következtében a Simian-Turnu Severin és a Zocleni-Jargara vonalon a forgalom szünetel.

Stefan Zweig - angol állampolgár. Londonból jelentik: Stefan Zweig, az ismert osztrák író elnyerte az angol állampolgárságot. (Rador).

Budapesti banktisztviselő rejtélyes öngyilkossága. Bucarestből jelentik: Parragh Béla dr., a Magyar Általános Hitelbank 25 éves tisztviselője tegnap este a Tabán-parkban szívenlőtte magát és azonnal meghalt. Zsebében papírszeletet találtak, amelyen a következő szavak voltak olvashatók: „Hajálom okát lakásomon lehet megtudni”. A rendőrség a rejtélyes öngyilkosság ügyében nyomozást indított.

ISMÉLT MEGKEZDTÉK A KÜLFÖLDRE SZÓLÓ HÁLÓKOCISJEGYEK ÁRUSÍTÁSÁT. Bucarestből jelentik: A CFR vezérigazgatósága közli, hogy Román Turisztikai Hivatal és a Nemzetközi Hálókocsi Társaság megkezdte a külföldre szóló hálókocsijegyek árusítását. A jegyeket azonban csak az utlevél felmutatásáig ellenében szolgáltatják ki. A vasúti és hálókocsijegyeket tartalmazó borítékra rá kell vezetni az utlevél számát és a jegy értékét leiben.

Meghalt Salontán Bonczos Miklós magyar belügyi államtitkár unokahuga. Tudósítónk jelenti: Nesztrák Gyula magánhivatalnok 18 éves Ilonka nevű kisleánya influenza következtében fellépett mellhártyagyulladásban rövid szenvedés után meghalt. A viruló szépségű fiatal leányt nagy részvéttel helyezték örök nyugalomra. A gyászszertartást Bánás László dr. kanonok végezte s a temetésen az Iparos Dalegyelet és Tordai Ferenc karnagy vezényletével a Katolikus Énekkar is közreműködött. A fiatal leány unokahuga volt Bonczos Miklós magyar belügyi államtitkárnak, a jelenlegi árvizkormánybiztosnak.

Zord idők. Illustration of a man sitting at a desk with a typewriter, looking thoughtful. Below the illustration are several lines of text: 'Hogyan megy az üzleted?', 'Nagyon rosszul, A háború kitörése óta erősen ráfizetek.', 'Miért nem szünteted be?', 'És akkor miből éliek...?'

„Ego” meghalt. Budapestről jelentik: Rózsavölgyiné Fried Margit, irói álnévén „Ego” tegnap 59 éves korában meghalt. Az elhunyt évtizedeken keresztül több budapesti lapnak volt állandó tárcírója.

Stevens és Payne angol katonatiszteket kémkedés vádjával állítják a német törvénytörés elé. Amszterdam (Rador). Ismeretes, hogy 1939. november 8-án a Gestapo egy őrárafa váratlanul benyomult egy határmenti holland faluba, ahol leölték azt a holland tisztet, aki Stevens és Payne angol tisztet kíséretében volt, majd pedig a két tisztet elrabolták. A holland kormány minden tiltakozása eredménytelen maradt és a két angol tisztet most állítják bíróság elé, ahol kémkedéssel vádolják őket.

Szerencsés tavasz! Szerencsés Goldschmidt-sorsjegyek! (Mercur Colectura)

Folyékony hagyma- és paprikakonzervgyárakat létesítenek Magyarországon. Budapestről jelentik: Makón felállítják az első magyar feltaláló eljárásának gyári kihasználására a folyékony hagymakonzervgyárat. A hagymát itt folyékony állapotba változtatják át és üvegekben hozzák forgalomba. Érdekes, hogy ezzel egyidőben folyékony paprikagyártásról is szó van. Ezt a gyártást Szegeden kezdik el s így a szegedi paprika palackokban kerül el a külföldi piacra.

Hármas rablógylkosság Basarablaban. Bucarestből jelentik: A basarabiai Manoilési községben hármas rablógylkosság történt Istrate Nicolae gazdát, aki a vásáron eladta ökrét, az elmult éjszaka házában rablógylkosság támadtak meg. A rablók meggyilkolták a gazdát, majd feleségének és leányának torokát vágták el. A borzalmas vérengzés elkövetése után a rablógylkosság kifosztották a lakást s a pénzen kívül minden értékes holmit is magukkal vitték.

Cigányok meggyilkolták Magyarországon egy nyugalmazott postamesternőt. Nyiregyháza. Nántorjánosi községben gabonával telt zsákok alatt holtan találták konyhájában néhány nappal ezelőtt Kállai Emília 73 éves, nyugalmazott postamesternőt. A halál körülményei nem voltak gyanúsak és a hatóságok megadták a temetési engedélyt. Röviddel a temetés után névtelen levél közölte az ügyességgel, hogy Kállai Emília gyilkosságának esett áldozatja, amelyet egy cigány férfi és egy cigány asszony követett el. A csendőrség rövid nyomozás után elfogta a gyanúsítottakat, akik bevallották, hogy kéregetés közben összeveszttek az idős nővel, majd egyikük ráborított két gabonás zsákokat, amelyek a gyilkosság elkövetése után a lakást kifosztották és zsákmányukkal elmenekültek.

HA PESTRE UTAZIK, ne mulassza el a SMART Ilatszertárt (IV. Bécsi-ucca 9.) felkeresni, ahol minden külföldi különlegességet megtalál. Az üzlet olyan, mint egy ékszerdoboz, csillog, ragyog, tündököl.

Utjavhás Aradmegyében. A tél folyamán felgyülemlett hótömegek olvadása következtében a megyei utak nagyrésze megrongálódott. A közlekedés zavartalanosságának biztosítása érdekében intézkedések történtek és az utakat megjavították. Miután az utjavhások jelentős része katonai szolgálatot teljesít, utjavhást adtak a szolgabíróknak, hogy az érdekelt lakosság köréből megfelelő számú munkást bocsássonak rendelkezésre.

Gondozni kell a falusi ingatlan-tulajdonosoknak a víz-árkokat. Az utjavhási törvény vonatkozó intézkedése alapján rendeletet bocsájtottak ki, hogy minden községi lakos a tulajdonát képező ingatlan előtt elhúzódtó viz-árkot gondozni tartozik.

Felhívás a megyei lakossághoz. Tekintettel arra, hogy a megyei műszaki ügyosztálynak rendkívül sok elvégezni valója van, miután azonban a végrehajtó személyzet a katonai összpontosítások következtében nem áll megfelelő számban rendelkezésre, a lakosság segélynyújtása nélkül nem volna lehetséges a megállapított munkaprogram véghezvitele. Erre való tekintettel kérik és kéri, hogy a lakosság a sürgős munkák elvégzéséhez segítséget nyújtson.

A Grádisten (Mosóczy-telep) levő Elena-uccal magyar tannyelvű iskola iótkönyvcélú műsoros ünnepele. A grádistei (Mosóczy-telep) Elena-uccal magyar tannyelvű állami elemi iskola növendékei folyó hó 14-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel iótkönyvcélú műsoros ünnepélyt rendeznek, amelyre együtt is szeretettel meghívják az érdeklődőket.

A Magyar Népközösség ismeretterjesztő előadása

„A méhészetről” április 14-én, vasárnap délután fél 5 órakor a Gradiste-i (Mosóczy-telepi) Kath. Körben

Előadó:
Biró Pál
gazdasági
felügyelő

Németországban leszerelik a 45 évnél idősebb katonákat

Berlin. A Timpul jelenté: A német nemzetvédelmi miniszterium rendeletet adott ki, amely szerint a 45 éven felüli katonákat kicserélik fiatalabb korosztályokkal. A szolgálatban csak a műszaki személyzet 45 éven felüli önkéntes tagjait tartják vissza. Hitler egyébként meghívta a külföldi semleges államok katonái képviselőit, hogy tekintsék meg a nyugati hadszínteret.

Külön magyar és német tagozat két timisoarai—temesvári római katolikus egyházközség kulturális ügyeinek vezetésére

Timisoaráról (Temesvár) jelentik: A gyárvarosi római katolikus egyházközség szaktanagyi tanácsa tartotta meg ezévi rendes közgyűlését Rech K. Géza apát-plebános elnöklétével, aki mellett az elnöki asztalnál Fehér Kristóf dr. nyugalmazott táblai főelnök, az egyházközség diszelnöke, valamint Withmann Pál kanonok, titkár foglaltak helyet. Az évi jelentés — amely az egyházközség 17-ik munkávére vetett visszajelentést — részletesen ismertette az egyházközség anyagi ügyeit is. A közgyűlés ezután lefolytatta a választmány megválasztását, egyhangúlag elfogadták az előzetesen megállapított listát. A közgyűlésre szabályszerű időben három német tanács tagot aláírt indítvány érkezett, amely külön magyar és külön német tagozatot kért a kulturális ügyekre. Hosszas vita után foglalták össze az erre vonatkozó határozatot, amely a következőket foglalja magában: A közgyűlés elvben hosszas vita után szintén a kulturális tagozatok mellett van, — s a kérdés megoldását a választmány elé utalja azzal a feltétellel, hogy a Püspöki Hatóság erre vonatkozólag a miniszterileg jóváhagyott alapszabályok átdolgozásáig ideiglenes megoldásként választást és irányítást adjon az egyházközségnek.

A helybeli arszébetvárosi egyházközség ugyancsak ezen a napon tartotta meg a tanácsválasztásokat. Meggyezéssel 50—50 magyar és német tagot jelöltek és ezt a jelölt listát egy szavazat híján elfogadták, illetve megszavazták.

Huszonhárom éve ...

Páris. (Rador.) Április 6-án ünnepelték meg Párisban az Egyesült-Államok harcbalépésének 23-ik évfordulóját. Humbert J. Clemente, a párisi első számú őrhely parancsnoka delegáció kíséretében kiment a surenoi amerikai temetőbe, ahol koszorút helyeztet el innen az ismeretlen francia katonái síremlékéhez mentek, ahol szintén koszorút helyeztek el.

Végkiárusításból len- és pamutvásznakat, kimaradt asztalneműeket lakásomon árusítom.

I. GRUNBERGER Moise Nicoara-u. 1. sz. I. em.

Hétmillió lejt fordítanak a Cluj (Kolozsvár) uccák javítási munkálataira. Somes (Szamos) tartomány királyi helytartósága, mint ismeretes, jóváhagyta Cluj (Kolozsvár) folyó évi költségvetését. A műszaki osztály költségvetése olyan szűkreszabott, hogy nem lehet általános uccarendezési terv kidolgozására gondolni. Az idei előirányzat mindössze 7 millió lejt, amiből csak a legszükségesebb javítási és karbantartási munkálatokat tudják fedezni.

Ne játsszon a sors kegyével! Játszon Goldschmidt sorsjegyével! (Mercur Colectura)

Koszorumeleváltás, Lantos József ravatajára szánt koszorumeleváltás címen a Szeretetház javára a következő adományok folytak be: Tausch János 100 lei, Kapás Mátvás 50 lei. — Fehér Manó (Budapesti) ravatalára: Kapás Mátvás 100 lei. — Steiner Jakab ravatalára: Weil Károly Aradulmon 100 lei, Zigler vulkanizáló 100, Messzer Sándor 100, Kepes Ignác 100, Davidovits Miksa 100, Issekutz Ferenc 100, Parjanov János 100, Pásztor János 100, Stern Henrik 50 lei.

INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:

PÖLDES gyógyszertár, Str. Eminescu,
KÁRPÁTI gyógyszertár, Bul. Reg. Ferdinand
ROZSNYAI gyógyszertár, Piața Avram Iancu

Elkobozták egy hajó rakományát a giurgiui kikötőben

Bucuresti. (Rador.) A giurgiui kikötő vámhatóságai elkobozták a kikötőben állomásozó Permonde nevű vontatóhajó rakományát, mivel a kérdéses áruk nem feleltek meg a sulinau illetékes hatóságok előtt tett nyilatkozatnak. Az eljárásnál a román vámörvényeket alkalmazták a dunai szabályzat 23-ik cikkelye alapján.

A Skandináv félsziget gazdasági kincsei

Svédország és Norvégia hatalmas nyersanyag készletei állnak az északeurópai események középpontjában

A skandináv félszigetnek tulajdonképpen főképpen ércbányái kölcsönöznek gazdasági jelentőséget. Ezek között elsősorban a vasérc jöhet számításba, amelyben különösen Svédország gazdag. A leggazdagabb svéd vasérctelepek Bergslag környékén és a lapo földön terülnek el. Norvégiában már kevesebb a vasérc és ez az ország inkább más ércekben gazdag, azonban vasérctermelése sem becsülhető alá. Így például 1938-ban Norvégia másfélmillió tonna vasércet termelt. Ezen kívül Norvégia réz, nikkel, ón és alumíniumtelenségekkel is rendelkezik, amelyeket magánvállalatok aknáznak ki. A norvégiai Königsberg közelében állami ezüstbánya működik, amelynek 1938. évi termelése 1500 tonna volt.

A vizesések olcsó energiát bocsátanak rendelkezésre és lehetővé tették a különböző nagyipari vállalatok kifejlődését. Norvégiában első helyen az alumíniumipar áll, amely főképpen a repülőgépgyártás szempontjából nagyfontosságú. A norvég alumíniumipar termelése 1936-ban 15 ezer tonna volt. 1939-ig azonban ez a mennyiség megduplázódott. Ugyanakkor a termelés értéke is emelkedett. A borsói nehézipari üzemek 1646 óta állnak fenn és ágyúgyártásra rendezkedtek be. Más vállalatok is foglalkoznak hadiellátási cikkek előállításával, ezek közül azonban a

borsói a legtekélyesebb. Az elkisternai üzemek páncélsíkokat gyártanak, a trothatani üzemek repülőgépmotorokat, a husgvárnai üzemek puskákat, a gotal üzemeket pedig hadihajók gyártására rendezték be.

Rendkívül fejlett a norvég vegyipar is. A Norsk-Hydro-művek Telemark közelében működnek és évente 10 ezer tonna festékanyagot állítanak elő. Ami a kalciumnitrát termelését illeti, Norvégiának erre szintén világonopoliuma van. Ebből 1935-ben a világ össztermelése 545 ezer tonna volt és Norvégia ebből a mennyiségből egyedül 358 ezer tonnát állított elő. A skandináv félsziget két állama a cellulóztermelésben is szinte monopolisztikus helyzetet élvez, ez a helyzet azonban javulról sem oly kedvező, mint a kalciumnitrát esetében. A cellulóztermelés 1935-ben 19 millió tonna volt és ebből a norvég és svéd termelésű cellulóze 4 millió tonnát tett ki. A cellulóze egyrészt a két állam kivitelre szánta, a fennmaradó mennyiségből pedig robbanó anyagokat állított elő.

Norvégia legfontosabb termékei közé tartozik a bálnazsír is, amelynek különösen háború idején van jelentősége. Huszonöt bálnavadászati társaság működik Norvégiában és ezek több, mint 70 ezer norvég koronát a lapotkével rendelkeznek.

Jó üzlet a háború ...

Newyork. (Rador.) Amerikai jelentések szerint a háború kitörése óta 90 kereskedelmi hajót 364 ezer tonna ürtartalommal adtak el külföldieknek. Ezek közül 120 ezer tonnát Anglia és Franciaország vásárolt, a többiek Belgium, Panama, Brazília és más semleges országok vették meg.

Az Utazó Kereskedők Egyesületének aradi tagozata Seracu Ioan elnök fiztetésére 1940. április 14-én, vasárnap este fél 9 órakor társaságyasorát rendezte a Dacia-étteremben, melyre ezúttal is fiztetéssel hívta meg úgy a cég-, mint az egyesületi tagokat, családtagjaikkal együtt. Étkelés tetszés szerint. A vezetőség.

Az SGA nagyzenekara április 13-án, szombaton este rendezte hangversenyét a Piața A. Iancu 21. sz. alatti egyesületi helyiségében, mely elé nagy várakozással tekint Arad zeneértő közönsége. A fiatal orkból álló kitűnő zenekar a tehetséges Dávidházy Kálmán karnagy vezetésével a következő műsora adja elő. Nicolai: „A windsori vig nök” nyitánya, Hrubý: „Béctől a világon át” operett egyveleg. Enekek: Diószeghy Józsefné és Buiabás Árpád, „Moharózza”, Kálmán Imre: Operett egyveleg. Eneklő: Diószeghy Józsefné és Buiabás Árpád, Hübsch; Imuul Regal. A hangversenyre belépődij nincs.

A rejtelmes Titulus, Furcsa, szemüveges ur tűnik fel hol itt hol ott Utitársait tubákkal kinágotja, mire azok elalszanak. Mikorra felébrednek, a pápaszemes ur elűnt, de vele együtt eltűnik a pénzük is. Hosszu évek múltán sikerül csak elfogni s akkor derül ki, hogy az ismeretlen Titulus nevű ember a könyvgyűjtés bolondja s csak azért követte el gaztetteit, hogy 60.000 kötetnyi könyvtárat gyűjtsön. Erről a mániakus könyvmolyról számol be Tolnai Világlapja legújabb száma. A legkiválóbb magyar írók novelláin, a rendkívül érdekes cikkek dús során kívül gazdag rejtélyrovatot is közel száz pompás képet talál az olvasó a népszerű képiestapban.

Tízéves a Gyöngyösbokréta. Erről közöl rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket a Délibáb színházi hetilap legújabb száma. Színházi beszámolók, riportok, színes cikkek, érdekes kulisszazajongóttal pletykákon kívül rengeteg szébbnél, szebb kép, magyar írók elbeszélései, keresztrefejtény, humor, szépségápolás, divat, gazdag filmrovat és tökéletes képes betűrádióműsor jesszik páratlanul a legnépszerűbb és legolcsóbb színházi képes hetilapot.

Kutbafutott egy banati gazda. Timisoaráról (Temesvár) jelentik: Cenanul Veche (Ocsanád) községben Schütz György hatvannyolc éves gazda az udvarán levő kutból vedrelrel vizet akart meríteni. A kut kávjája előtt levő fedődeszka, amely valójászínűleg korhadt volt, festének súlya alatt beszakadt és a gazda beleesett a mély vízbe. Később a házbelieknek felünn, hogy az öreg gazdát sehol nem látják és keresésére indultak, de mire a segítség megérkezett, Schütz György már halott volt.

Felhívás a kereskedelmi utazókhoz! Felhívjuk az aradi és környéki utazókat, hogy saját érdekükben a törvényi intencióinak megfelelően az Utazó Kereskedők Céhébe és Egyesületébe haladéktalanul lépjenek be. Jelentkezés minden vasárnap délelőtt 11—1 órák között a Dacia-kávéház hátsó különhelyiségében.

A nap humora

Szóval ön feleségül akarja venni a leányomat. Az én döntésem az ön anyagi helyzetétől függ.
— Az én anyagi helyzetem pedig az ön döntésétől függ.

Mi az, mi történt veled, hogy annyira össze vagy verve?
— A barátom tegnap lőtt vissza nászutiáról.
— No és?
— Én hoztam össze a partit.

Azt olvasom a lapban, hogy az amerikai nők kétszer annyi pénzt adnak ki kozmetikai szerekért, mint amennyibe az egész amerikai hadsereg kerül.
— De kétszerannyi hódítást is csinálnak!

A Köz- és Magánalkalmazottak Nyugdíjegyesülete (Str. Mocioni No. 12.) szombaton, j. hó 13-án délután 4 órakor választmányi ülést tart amelyre annak tagjait ezennel meghívja. A nyugdíjkönyvek a központi pénztárnál vannak, melyek a nyugdíjizetésnél átvehetőek. A vasúti karneteket meghosszabbították és azok az egyesületben vehetők át. Az elnökség.

Vérbelegység és azok következményei

**Bőrbetegség — Vérfkeringési zavarok
Viszértágulás és nagyfoku érlemezésedés**

A mai lázas életünkben, amikor gyorsan eszünk, amikor az ember túlfutja magát, ritka, hogy a salaklerakódások ne gyűljenek össze az izmok és idegrostok között, ugyanakkor ne szűkítik meg a véreket, megmértve a tagokat és megmérgezve a vért.

Az Urodonallal a székrekedési mérgezés, zsíradék, oxalsav, cholesterin, húgsav, kiméletlenül kitakarodik.

Az Urodonallal a szervek meg vannak védve a vértőlulástól és azok működésére nem hat zavarólag.

URODONAL

MEGTISZTITJA A VÉRT

KAPHATÓ GYÓGYSZERTÁRAKBAN ÉS DROGÉRIÁKBAN

CHATELAIN KÉSZÍTMÉNY MEGBIZHATÓ MÁRKA

Április 26-tól május 6-ig tart az idei budapesti Nemzetközi Vásár

Budapestről jelentik: Ebben az évben a szoktnál valamivel korábban, már április 26-án nyitják meg a Budapesti Nemzetközi Vásárt, amely ezuttal is 11 napig tart és visszavonhatatlanul május 6-án este zárul.

Az idei Budapesti Nemzetközi Vásár a magyar ipar termékei mellett Olaszország, Jugoszlávia, Szlovákia, Franciaország, Németország, Svájc, Törökország, Brazília és Albánia különleges exportáruccikkait, valamint idegenforgalmi nevezetességeit is igen nagyszabású és díszes keretek között mutatja be az érdeklődő közönségnek.

Az érdeklődés csöppet sem csökkent, sőt ezuttal is tovább fokozódik. Pontosan megállapítható ez a vásár látogatására jogosító, valamint a különböző utazási, vízum- és egyéb kedvezményeket biztosító Vásárigazolványok egyre nagyobb mérvű igényléséből. Nem kevesebb, mint 27 államban közel 3.000 tb. képvisellel dolgozik a Vásár s minden országban csaknem minden utazási és menetjegyvirodában ott vannak már az érdeklődő közönség rendelkezésére a Vásárigazolványok, ilyen Vásárigazolványt természetesen

mindenki válthat magának, de minden személy részére külön Vásárigazolvány kell.

A Vásárigazolvány a lehető legrészletesebben tartalmazza az utazási és az egyéb kedvezményekre vonatkozó összes tudnivalókat, mégpedig több nyelven.

Budapestben a Városligetben már igen előrehaladtak a vásár építkezései. Ezuttal is teliesen új vásárváros épül a régi helyén és természetesen nemcsak külsejében, de belső tartalmában is merőben más lesz, mint az előző vásárok.

Valóságos nemzetközi találkozó színhelye lesz az idén a Budapesti Nemzetközi Vásár. Ezt a nemzetköziséget nem csupán a sok ország részvételé adja meg, hanem külföldi államok államférfiainak máris bejelentett látogatása is. Nem volt rá még eset, hogy annyi miniszter és államtitkár érkezék egy vásárra, mint amennyien az idére jönnek majd el.

A szomszédos államok arra is sulyt helyeznek, hogy főként iparosaik, kereskedők és mezőgazdák keressék fel a vásárt, hogy annak tanulságait saját maguk és saját országuk javára fordíthassák.

SPORT KOZLONY

Elutazott Rómába a román válogatott labdarugócsapat

Összeállították az olasz válogatottat

Bucuresti. A román válogatott csapat Bucurestiben lévő tagjai kedden utaztak el Timisoara-ra (Temesvár), ahol az ardeali (Erdély) játékosok csatlakoztak az expedícióhoz és a csapat szerdán utazott el Timisoaráról (Temesvár) Rómába, a vasárnapi nemzetekközötti mérkőzés színhelyére. A válogatott együttesben változás nem történt és a csapat összeállítása az olaszok ellen a következő:

David — Sfera, Lengher — Vintila, Juhász, Lupas — Bindea, Mihalescu, Barátky, Reiter, Gica Popescu.

Tartalékok: P. Radulescu, Petrescu, Siclovan és Bogdan.

Az olasz válogatott is nagy gonddal készült fel a vasárnapi mérkőzésre és a csapat kitűnő

formában van, főleg Piola játszott nagyszerűen a válogatott-jelöltek legutóbbi edzésén. A vasárnapi csapatot már össze is állították és ebben az együttesben számos nagy név hiányzik ugyan, de a felkötő fiatalok pótolni tudják a régi nagy ágyukat. Hiányzik ilyenformán Foni, Rava, Andreolo, Meazza, Ferrari, Colaussi és a csapat összetétele az alábbi lesz:

Olivieri — Pagotto, Ricci — Locatelli, Olmi, Campatelli — Blavati, Sansone, Piola, Demaria, Reguzzoni.

A nagy érdeklődéssel várt válogatott mérkőzést a német Beranek vezeti, ugyanaz a játékos vezető, aki a tavalyi bucaresti-i román-olasz mérkőzést vezette.

O óvott a Gloria CFR. A Gloria CFR megóvta a Venus ellen elvesztett nemzeti bajnoki mérkőzését, azon a címen, hogy a Venusban szerepelt lordache is, akit a nemzeti bajnoki tevékeni bizottság eltávolított a játéktól.

A hét tizenegye

Az egyik bucaresti-i sportlap összeállította a hét legjobb csapatát, amely szerinte a következő:

Creteanu — Sfera, Fodor — Szerémy II., Juhász, Mitán — Orza, Mihalescu, Marksteiner, Spielmann, Dobai.

A Ripensia vendégszerepel Aradon

Vasárnap a Gloria a Ripensiat látja vendégül barátságos mérkőzés keretében és a mérkőzés mintegy visszavágás-számba megy a Gloria tartalékolt csapatának a Ripensiatól a legutóbb elszenvedett vereségéért. Az AMEFA vasárnap szabad és valószínűleg csak edzést, vagy edzőmérkőzést tart.

Csütörtökön, április 11-én délután 5 órakor a Gloria-pályán a Gloria és az AMEFA csapatai edzőmérkőzést játszanak, amely rendkívül érdekesnek ígérkezik.

KAMARA SZINHÁZ

Pénteken, szombaton este és vasárnap 6 órakor:

„A testőr“ Molnár Ferenc vigjátéka.

Vasárnap 8 órakor:

„Péter“ Aszlányi-vigjáték, olcsó helyárrakkal.

Vasárnap 9 órakor:

„Utolsó tánc“ Herczeg Ferenc darabja, olcsó helyárrakkal, az idényben utoljára.

Az Astra-pályán tart edzőmérkőzést az ifjusági válogatott

Az ifjusági válogatott csapata csütörtökön délután fél 5 órakor az Astra-pályán az Astra csapatával edzőmérkőzést tart, amelyen a következő ifjusági játékosok tartoznak fejszerejéssel (ing nélkül) megjelenni: Slavei, Pirkó, Földi, Pacurar, Jivan, Cercei, Simandan, Tasin, Mladin, Sibotean, Cizmar, Radu.

Kijelölték a jövőheti játékvezetőket

Bucuresti. A nemzeti bajnokság április 21-iki fordulója kijelölték a játékvezetőket és a delegálás szerint az aradi AMEFA—U. Tricolor mérkőzés Chicin Aurel fogja vezetni. A delegálások a következők:

AMEFA—U. Tricolor, bíró: Chicin.
Ripensia—Rapid, bíró: Petru Vasile.
CAMT—Gloria CFR, bíró: Crețu Aurel.
Juventus—Victoria, bíró: Ionescu Tope.
Venus—UDR, bíró: Jean Petrescu.
Sp. Studentesc—Carpat, bíró: Russu dr.

A B. ligás mérkőzések közül a Sfaruinta—CS Tg.-Mures mérkőzést Munteanu, a Crisana—Cimentul mérkőzést pedig Voșinar fogják vezetni.

O A palermói nemzetközi mérkőzésen is jól szerepeltek a román versenyzők: Schmidt 7:5, 3:6, 13:11 arányban verte az olasz Radot, míg Tănăsescu a szintén olasz Taronit 5:7, 6:0, 6:2 arányban. A magyar Szentpéteri is rávert Puncsecsrel Eredménye: 4:6, 6:4, 6:4. A női egyesben Szilvási Berescu 6:2, 6:4 arányban győzte le Szilvási legyőzte a jugoszláv Kovácsot is 7:5, 7:9, 6:1 arányban Somogyi Klári a német Schumannnal 6:1, 6:3 arányban győzt.

O A magyar asztali teniszszövetség arról értesítette a román szövetséget hogy az április 13—14-re kitűzött magyar bajnokságokat május hónapra halasztotta el azért, hogy azok a most elfoglalt román játékosok is részt vehessenek és viszonzhassák a magyar játékosok bucaresti-i vendéglátását.

O Megtartják a wimbledoni teniszversenyeket. Az angol teniszszövetség megváltoztatva előbbi elhatározását, július hónapban mégis megrendezi a wimbledoni tenisz tornát, melyre a német és orosz játékosokon kívül a világ valamelyik jelentősebb teniszszövetségének meghívót fog küldeni.

SZINHÁZ

„A TESTŐR“

Molnár Ferenc világhírű vigjátékának felújítása pénteken este

Különösen megérdemelt várakozással tekint az aradi művészetkedvelő közönség a péntek esti színház előadás elé. Ekkor hozza színre színházunk Molnár Ferencnek világszerte nagy sikert elért vigjátékát, „A testőr“-t. A francia becsületrend keresztjét elnyert magyar írónak ez a legsikerültebb alkotásai közé tartozik és az igazgatóság mindent elkövet, hogy a darabot parádés kiállításban mutassa be. „A testőr“ főszerepét Erényi Böske alakítja.

Péntek estén kívül „A testőr“ szombaton este 9 órakor és vasárnap este 6 órakor szerepel még a színház műsorán.

Vasárnap délután 3 órakor olcsó, 20, 30, 40 és 50 leles helyárrakkal Aszlányi Károly ragyogó vigjátéka, a „Péter“, este 9 órakor pedig ugyancsak olcsó helyárrakkal az idényben utoljára Herczeg Ferenc „Utolsó tánc“-a kerül bemutatásra.

A Kamara Színház műsora:

Pénteken este 9 órakor: „A testőr“. Molnár Ferenc vigjátékának felújítása Erényi Böskevel a főszerepben. Pazar kiállítás, új rendezés.

Szombaton este 9 órakor: „A testőr“.

Vasárnap délután 3 órakor: „Péter“. Aszlányi Károly vigjátéka, olcsó helyárrakkal. — Délután 6 órakor: „A testőr“. Rendes helyárrakkal. — Este 9 órakor: „Utolsó tánc“. Herczeg Ferenc vigjátéka, a szezonban utoljára, olcsó helyárrakkal.

Milyen rendszabályokkal őrzi Kelet vízi kapuját, a Szuezi-csatornát?

*A paron tankok,
a levegőben
repülőgépek, a vizen ágyus naszádok kísérik a „gyanus” semleges hajókat*

Kairó. A világsajtóban sok szó esik Weygand tábornok titokzatos hadseregéről, amelynek számát s rendeltetési célját egyáltalán nem lehet megállapítani. A különböző kombinációk között azonban

kevesen gondoltak a legkézenfekvőbb adottságra: a Weygand hadsereg az egyiptomi angol haderőkkel egyetemben a Szuezi-csatorna épségét és zavartalan forgalmát biztosítja.

Ebben a pillanatban a nyugati szövetségesek hadviselése szempontjából nincs még egy

Éjjel-nappal őrt állnak az angol katonák...

Elképzelhető, hogy Port-Saidtól egészen Szuezig, tehát a csatorna egész hosszában éjjel-nappal őrt állnak az angol katonák.

Nagyon nehéz szolgálat ez s alkalmam volt megfigyelni az egész védekező rendszert. Tapasztalni az elővigyázatossági rendszabályokat, amelyeket az angol hadvezetőség ezen az egyébként kihalt, forró és homokos területen életre hívott.

A csatornát két oldalról fenyegetheti veszély. Egyik a légitámadás, a másik, — néhány elszánt ember merénylete. Eddig nem tudunk arról, hogy akár levegőből, akár szabotázs útján ilyen támadást intéztek volna az elmúlt fél év alatt az Európát és Ázsiát összekötő keskeny út ellen. Tulajdonképpen repülőgéptámadás, — legalább is egyszerű látogatás révén, — nem okozna különösebb kárt, vagy bajt magának a csatornának berendezésében. Annál veszélyesebb a szabotázs lehetőség.

Az angol hadvezetőség emberileg minden elképzelhető ilvennemű terv ellen megtette az óvintézkedéseket. Például még arra az eshetőségre is felkészültek, hogy — mondjuk — valamely semleges állam csapatszallító hajót küld be a csatornába — és közben megüzeni a háborút Angliának. Persze ez csak fantázia. De amint mondom, még erre az eshetőségre is felkészültek. Az már magától értetődő, hogy minden hajót, amely a csatornán átmev, jóval a belépése előtt tüzetesen átvizsgálják, angol katonaság száll a fedélzetre és végigkísérik a hajót körülbelül egy napos utján.

Elméletben feltehető, hogy egész korszak, de elszánt csapat este megrohan valamely teherszállító gőzöst és a csatornában elsüllyeszti. Ha ez sikerülne, akkor a Szuezi-csatornában a forgalom legalább két-három hónapra megakadna.

Egy szovjethajó visszafordul...

A Szuezi-csatorna őrzésében a legizgalmasabb jelenet közvetlenül a finn-orosz békekötés előtt történt. Egy szovjet gőzös súlyosan megrakodva Port-Said felől átkelt a csatornán és amikor kiment a Vörös-tengerre, távirati utasítást kapott, hogy menjen vissza rendeltetési helyére.

Elképzelhető, hogy az angol őrség meny nyire gyanakodott erre a hajóra.

Hadihajók kísérték a csatorna bejáratához. A hajót fegyveres angol katonaság szállta meg.

A parancsnoki hidon revolveres angol tiszték álltak őrt, egészen addig, amíg a hajó át nem kelt a csatornán.

De ez még semmi. A paron tankok és páncélos gépkocsik kísérték a szovjet hajót s valamennyi gépfegyver és ágyúcső állandóan a gőzökre volt irányítva.

A hajó fölött angol bombázógépek keringtek állandóan és valamennyi légelhárító ágyú

olyan sebezhető pont, mint ez a körülbelül 185 kilométer hosszú és alig 190 méter széles víziút.

A csatornán folyik Anglia felé a háborúhoz szükséges petroleummennyiség kétharmada, a keletafrikai, indiai és ausztráliai gyarmatok nyersanyag, élelmiszere és nem utolsósorban az onnan küldött csapatok felvonulása. Ha a Szuezi-csatornát valami módon Németország használhatatlanná tenné, — akár rövid időre is, — szinte kiszámíthatatlan csapást jelentene ez a nyugati hatalmak hadviselési tervére.

nál permanenciában volt a legénység mindaddig, amíg a gyanus szovjethajó husz kilométernyi távolságra nem volt a csatorna bejáratától. — a Földközi-tengeren.

Harmadikon is...

Pernyertes lett a satumarei (Szatmár) betegsegélyzőpénztár elbocsájtott fogorvosa

Oradea-ról (Nagyvárad) jelentik: Rendkívül fontos, elvi jelentőségű ügyben hozott jogerős ítéletet a tábla. A satumarei (Szatmár) betegsegélyző minden felmondás nélkül elbocsájtotta szolgálatából azokat a kisebbségi orvosokat, akik nem voltak állásukban véglegesítve. Az orvosok perrel éltek a betegsegélyző ellen, követelték a felmondási időre járó illetményüket, valamint anvagi kielégítést az elmaradt szabadságidőért. Dr. Mayer Márton fogorvos pere most jutott el a tábláig, miután előzőleg úgy a járásbíró, mint a törvényszék megítélte az elbocsájtott betegsegélyző fogorvos anvagi követelését. A tábla előtt dr.

Természetesen, a legnagyobb katonai erők a csatorna két bejáratánál állnak. Ugy látszik, a brit hadvezetőség elsősorban a tenger felől való megtámadástól tart. De e rövid útvonal mentén lépten-nyomon lehet látni légelhárítóágyúállásokat, ugyszólván minden husz lépésre áll egy fegyveres őr.

Am az is valószínű, hogy a csatorna mentén több repülőállomás van, amelynek egységei éjjel-nappal megfigyelő keringéseket végeznek a csatornát környező homoksivatag fölött.

Az angol őrségen kívül, élő személy a part két oldalán tíz kilométernyi távolságon belül nem közelíthet e féltve őrzött víziúthoz.

A nap legtöbbször melegen süt, az égen nincs egy párányi felhő se — s így bizony a szolgálat nagyon nehéz. Nincs semmi, csak fehéresen izzó égbolt és a homok végtelen sárgasága. A legnehezebb feladat az itt elhelyezett tekintélyes számú katonaság friss vízzel való ellátása. S amíg az angol csapatok a csatornát figyelik, addig a Weygand-hadsereg néhány száz kilométerrel távolabb, Sziriában kétszen áll, hogy minden támadást a nyugati hatalmak eme útjére ellen kivédjen. Itt, Egyiptomban a közvéleménynek az a meggyőződése, hogy a Weygand-hadsereg egyelőre se nem támadó, se nem védekező: hanem egy többszáz ezer főnyi őrtálló hadsereg! (K. O.)

Mayer Márton jogi képviselője azzal érvelt, hogy a nem véglegesített betegsegélyző orvos magántisztviselőnek tekintendő, akit a munkatörvényben foglalt közös jogok megilletnek. A munkatörvény értelmében felmondásra, illetve végkielégítésre, szabadságra és kártérítésre van joga az illetőnek.

A tábla elfogadta Simon Ignác ügyvéd érvelését és jóváhagyta az alsóbb fokú bíróságok egybehangzó ítéletét. Ítéletében 31 ezer 396 leit ítél meg dr. Mayer Mártonnak a betegsegélyző terhére. Az ítéletet jogászörök nagy érdeklődéssel várták, mert számos hasonló per vár eldöntésre.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

április 26 — május 6.

1500 kiállító. 7 külföldi állam részvételével. Nagyszabású vasipari, textilipari és építőanyagipari csoportok. Divatrevü. Építőanyag-tózsde.

50% utazási kedvezmény

Érvényes a MAV vonalain; odautazásra április 26 — május 6-ig, visszautazásra április 26 — május 16-ig. A CFA vonalain: a visszautazásra április 26 — május 11-ig.

Magyar vizum érvényes román egyéni utlevél és vásárigazolvány alapján a m. kir. követség és a m. kir. konzulátusok útján személyenként 2.50 P-ért beszerezhető.

Részletes felvilágosítások és vásárigazolvány kapható a *Romania Utazást Iroda* és a *Wagon-Lits/Cook* iroda összes fiókjainál és kirendeltségeinél, a magyar külképviseleti hatóságoknál és a vásár tb. képviselőiteinél. A vásárigazolvány ára 120 lei.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Egyelőre változatlan marad a cukor ára

Az új árak megállapítása 1940. szeptember elseje előtt megtörténik

A Monitorul Oficial április 8-iki száma közli a nemzetgazdasági minisztérium rendelkezését, amelynek értelmében 10.460 leiben állapítja meg a cukorrépa vagononkénti árát. Ugyanennek a rendelkezésnek második szakasza közli, hogy a gyárak, valamint a nagy- és kiskereskedők raktáiraiban lévő cukor ára változatlan marad. Így tehát a cukrot ezentúl is a következő kiskereskedői árakon hozzák forgalomba: 1. Az összes törvényhatósági joggal felruházott városokban, valamint mindazon községekben, amelyek vasúti állomással rendelkeznek, 32 lei a kristálycukor és 34 lei a kockacukor kilogramonkénti ára. 2. Azon köz-

ségekben, amelyek nem rendelkeznek vasúti állomással, valamint azon községekben, amelyeknek van ugyan vasúti állomásuk, de a községben nincs cukorlerakot, a kristálycukor kilogramonkénti ára 33 lei, a kockacukor ára pedig 35 lei. A cukorkülönlegességeket az egész országban a következő árakon hozzák forgalomba: kétszer finomított cukor kg. 32-25 lei, porcukor ára 33 lei, angol cukor ára kg. 35 lei, süvegucukor ára 33 lei.

Az 1940—41. évi cukorrépaterméshől származó cukor árát 1940. szeptember elseje előtt állapítják meg és ez alkalommal figyelembe veszik a március 4-iki törvény intézkedéseit.

Az adóátvitelések alkalmával igényelni lehet a törvényes csökkentési kedvezményeket

Megítjuk, hogy erre a költségvetési évre az állam az elemi és komplementáris adókat 20 százalékos emeléssel, a megjelölt supravótát pedig 10 százalékos emeléssel átvitelezte, ami ellen sem az adófizetőknek, sem a kincstárnak nincs felszámolási joga. Hasonlóképpen hivatalból átvitelezik 20 százalékos emeléssel a beépített és üres, de épületadóval megrótt telkek jövedelme utáni adókat, valamint 10 százalékkal a megjelölt supravótáadót is. Mindezekre az egyenes adó alá eső jövedelmekre tehát nem kell vallomást beadni. A levonás, vagy közvetlen lefizetés utáni adózó alkalmi és véletlen jövedelmek utáni adókulcsot is 20, a megjelölt supravótát pedig 10 százalékkal emelték. Ezeket az adókat azonban nem viszik át az új pénzügyi évre, hanem az érdekeltek vallomása alapján veszik ki a jövedelem kezeletése alkalmával. Hasonlóképpen adóztatják meg az iradási, közoktatási és művészi munkákból eredő jövedelmeket is. A fizetések, nyugdíjak és értékpapírok jövedelme utáni adóknál csak a supravótát emelték 10 százalékkal. Az új, valamint az olyan mentesített vállalatok esetében, amelyek menességese lejárta, valamint az egyenesadótörvény 60-ik szakasza által előírt adócsökkentések érdekében az adófizetők a törvényes időben és a megkívánt bizonyítékok keretében vallomást kell beadniuk. Lényeges útjása az új költségvetési törvénynek, hogy ezáltal lehet iradni az esetleges kettősadózottságot. Ha valakinél ugyanazután a jövedelem után kétféle elemi adót állapítottak meg, az egyik törvényellenesen kirótt adót törölni lehet, de csakis az érdekeltek kérvényezésére. Ezzel a rendelkezéssel a kincstár jóvátesz egy eddig elég gyakran tapasztalt tévedést, amely ellen eddig sem miféle jogorvoslat nem volt, mert minden adózást, kivétel nélkül, átviteleztek. Ugyanez a helyzet a felszámolás alatt álló, kényszerregezésben lévő, vagy nem működő kereskedelmi részvénytársaságokra kötelező minimális adónál is, valamint azoknál a pénzintézeteknél, amelyek kihelyezett tőkéknek legább 40 százaléka a konverziós törvény alá esik. Mindezeknek a cégeknek az egyenesadótörvény 39-ik szakasza (4-ik cikkely 9-ik beke-

dése) lehetőségét ad arra, hogy a minimális adójukat a felére csökkentsék, de az utóbbi két évben az adók átvitelezése miatt nem éltek ezzel a kedvezménnyel. Most tehát mindezek a cégek kérvényezhetik az illetékes pénzügyigazgatóságtól, hogy az adóátvitelzésnél csak a kirótt adójuk felével terheljék meg őket. Igen lényeges könnyítést ad az új törvény azoknak a kisiparosoknak és szabadfoglalkozásuaknak, akik az 1939—1940. költségvetési év során hat hónapnál több időt töltöttek katonai összpontosításon. Mindezek kérhetik a pénzügyigazgatóságtól adójuknak megfelelő csökkentését, ez azonban nem lehet az adó és az addicionális adók felénél nagyobb és csak azok kaphatják meg, akik katonai szolgálatauk miatt nem folytathatták a foglalkozásukat. Az érdekelteknek mindezeket a tényeket okmányokkal kell igazolniuk.

Tisztázzuk a kérdést:

KERESKEDŐ. Érdeklődésére közöljük, hogy amint egyébként már meg is írtuk, csak a számlahelyveget emelték 0.40 százalékról 0.50 százalékra, míg a számlákon alkalmazásra kerülő repülőbéllyeg változatlanul 0.40 százalék maradt.

KÉT SZÁZALÉK. Helves az a feltevése, hogy az összesített napi eladás után nem kell leróni a rendkívüli 2 százalékos nemzetvédelmi illetéket, mert hiszen ezt az illetéket külön fizetik le minden egyes eladás után.

PATENTA FIXA. Az adóknak 20 százalékos emeléssel történő átvitelezése nem változtatja meg az önpatenta fixa osztályozását. Ön tehát továbbra is a patenta fixa VI. osztályában marad és változatlanul élvezzi a bélyegtörvény 4. szakaszának 19. bekezdésében biztosított előnyöket, vagyis nem kell üzleti könyveket vezetnie.

= A KÉTSZÁZALÉKOS NEMZETVÉDELMI BÉLYEGGFL. ELIÁRTOTT JEGYZÉKEK NEM ESNEK REPÜLŐBÉLYEG ALÁ! Az aradi kereskedelmi és iparkamara, hivatalosan közli, hogy a kicsinybeni kereskedelemben a nemzetvédelmi 2 százalékos bélyeg bevezetéséről szóló törvény alapján kiállítandó fizetési jegyzékek ügyében a Nemzeti Repülőalap pénztára az alábbi döntést hozta: Tekintettel arra, hogy ezek a fizetési jegyzékek nincsenek felsorolva a repülőbéllyegtörvény 7. szakaszában foglalt illetékekéntes okmányok között s kiállításuk kizárólag azért történik, hogy ellenőrizni lehessen, vajon a bélyeg az eladás értékéhez viszonyítva helyesen alkalmazható-e, e jegyzékekre repülőbéllyeget nem kell tenni. Ha azonban a jegyzéken a vevő az áru átvételét, vagy az eladó a pénz átvételét igazolja, a jegyzékek átvételi elismervénnyé, vagy nyugtává válnak a repülőbéllyegtörvény értelmében s csakis ez esetben esnek a progresszív repülőbéllyeg kötelezettsége alá.

Kedden folyósítják a társadalombiztosító pénztárnál az összpontosítók segélyeit

Az aradi társadalombiztosító pénztár igazgatósága ezúton közli az érdekeltekkel, hogy a február és március hónapokra esedékes segélyeket a katonailag összpontosítottak családtagjai részére április 16-án, kedden folyósítják. Ezért a társadalombiztosító pénztár felszólítja az érdekelteket, hogy föltétlenül jelentkezzenek kedden a társadalombiztosító pénztárnál, másrészt pedig azért is, hogy meggyőződjenek róla, vajon kérvényeiket ellátták-e az összes szükséges iratokkal.

A 100 és 500 leies hadfelszerelési bönök

A pénzügyminisztérium módot kívánván nyújtani a szerényebb anyagi viszonyok között élő állampolgárok számára is, hogy hozzájárulhassanak a hadsereg felszereléséhez és határaink megerősítéséhez, 100 és 500 lei névértékű hadfelszerelési bönöket kibocsájtott.

Akik ilyen bönök birtokába kívánják jutni, nem kell jegyzési nyilatkozatot vagy külön kérvényt kiállítaniok s a tulajdonjogot igazoló elismervényt sem adnak ezekről. A 100 leies címleji bönért csak 80, az 500 leiesért pedig csak 400 leit kell fizetni. A különbözöt az évi 4% kamatot jelenti, amit 5 évre kiszámítva az állam így előre fizet. Öt év múlva a bönöket teljes névértékükben váltják be.

Mint hogy ezek a különleges előnyök minden jó hazafi részére lehetővé teszik, hogy a hadsereg felszereléséhez hozzájáruljon, az aradi Kereskedelmi és Iparkamara azzal a felhívással fordul összes kiskereskedő és iparos tagjaihoz, hogy vásároljanak ilyen bönöket. Ne legyen köztük egy sem, akinek pénztárából hiányoznának ezek a bönök, bizonyítékai vannak, hogy teljesítette kötelességét a hazával szemben.

Német és olasz vásárlásokra tovább emelkedik a buza és a tengeri ára

Galatiban, mint a Rador jelenti, a zab ára vagononként 1000 lejjel emelkedett és elérte az 52.000 leit. Hasonlóképpen ezer lejjel drágult a tengeri is, amelynek ára 40.000 lei árumintta szerint. Buzában jelentős kötések jöttek létre német számlára. A németek 150 márkát kínálnak tonnánként ab országhatár, ami vagononként 67.000 leies árnak felel meg. Constantában is a gabonapiac szilárd. Bráilában a piac változatlanul tartott irányzatú. Itt is a legkeresettebb cikk a buza. Az Argus szerint 77—78 kilós 1 százalékos áruért 68.000 leit is el lehet érni, ab vagon bráilai állomás, vagyis 10.000 lejjel többet, mint amennyit március első felében fizettek vagonjáért. Gvengébb áru különösen exportra, a napokban 63.500—64.000 lejért vásároltak ab uszály. Ezek a vásárlások az Anglia, Németország és Svájc részére szóló korábbi kötések lebonyolítására történtek. Az elmúlt héten jelentős buzavásárlások történtek Görögország részére is, amely tonnánként körülbelül 31.50 dollárt fizet. 77 kilós, 3 százalékos áruért, fob Bráila, vagy Constanta. Tekintettel arra, hogy Görögországnak nagymennyiségű buzára van szüksége, amelyet részben Magyarországból fedez, szakkörökben ugy becslik, hogy Romániából is legalább 10.000 tonna buzát fognak kiszállítani a görög piacra.

Tengeri iránt is majdnem ugyanolyan erős az érdeklődés, mint buzában, ami az árak emelkedését vonta maga után, ugy exportviszonylatban, mint belföldi fogyasztásra. A gabonavásárokon száraz tengeriért már 5 leit is fizetnek kilónként, vagyis 1.20—1.30 lejjel többet, mint két-három héttel ezelőtt. Exportcélokra különösen Németország részére történtek üzletkötések. A németek 15 százalékos nyirkosságú áruért tonnánként 140.50—141 márkát fizetnek ex uszály, Régenburg. Ugyan csak német számlára történtek vételek 19 százalékos tengeriben 108.90 márkáért, frankó vagon Kürtös határállomás. Amióta a Dunán ismét megindult a hajózás, a tengelyen való kiszállítás csökkent és csak a nyirkosabb tengerit szállítják Kürtösön át. Száraz Pignoletto-tengeriért a németek ab Régenburg 153.90 márkát fizettek tonnánként. Nagy tételeket vásároltak tengeriből az olaszok is, még pedig majdnem kivétel nélkül áprilisi szállításra. Mig a múlt héten az olaszok 100 kilónként 75 lirát fizettek olasz kikötőben történő átadás mellett, az utóbbi napokban már 77 lirára ment fel az általuk kívánt tengeri ára. Az exportrendeltetési üzletkötések hatása alatt a belföldi piacra 47.500—48.500 leies áron adtak el tengerit ab Bráila, vagy 50.000 leies áron fob besszarabiai folyami kikötő.

Hirdessen az Aradi Közlönyben

A Budapesti Nemzetközi Vásár

igazolványai megérkeztek

Felutazás: április 16—május 5.
Visszautazás: április 27—május 16.

Előzetes vizum, vasutijegy és felvilágosítások: a

Wagons-Lits//Cook

menetjegyirodában, Arad, Minorita-palota

A földművelésügyi minisztérium megtette az előkészületeket az idei gyümölcsstermés fokozott értékesítésére

A földművelésügyi minisztériumban most tanulmányozzák a gyümölcsértékesítési akció kibővítésének lehetőségeit. A kertészeti és szőlészeti igazgatóság már ki is dolgozta a terveket gyümölcsigények és főzelék-konzervgyárak létesítésére. Ezekhez a kezdeményezésekhez a szükséges tőkét is előirányozták, a szakmérnökök pedig már a helyszínen dolgoznak annak megállapítására, hogy hol állítsák fel a tervezett üzemeket. A földművelésügyi minisztériumnak ez a kezdeményezése élénk megelégedést keltett az érdekeltek körében. Az ország gyümölcsstermésének ipari feldolgozásával ugyanis mérhetetlen vagyon válnék értékesíthetővé, amely egvéként elkallódik a termelők és a nemzetgazdaság kárára. A gyümölcsstermés feldolgozásával a beltéri piac igen jelentős mennyiségű élelmiszerhez jut, ugyanakkor pedig komoly kilátások nyílnak az export számára is.

A kezdeményezés jelentőségét misem bizonyítja jobban, mint az, hogy 1938-ban egész vidékek voltak, így például Hunyadmegye is, ahol a termésérés idején a szilva ára különként 1 lei alatt volt. Emiatt kivételesen nagy-mennyiségű szilva pusztult el, rengeteget megfőztek pálinkának, vagy közvetítők vették meg.

A gyümölcsértékesítés hiányának legjellemzőbb példáját mégis a főváros körüli tanyák mutatják, ahol évente többszáz vagon kajszinbarackot termelnek, de olyan alacsony árakat ígérnek érte, hogy a termelők évről-évre rosszabbul járnak. Ezzel szemben a piac az aszalt barack ma már több mint 200 leibe kerül különként. Ha tehát csak a legegyszerűbb berendezéseket állították volna fel a barack ipari feldolgozására, vagy egyszerűen a szárítására, a termelők összehasonlíthatatlanul nagyobb jövedelemhez juthattak volna. A gyümölcsstermés ipari feldolgozására már 1936 óta történtek bizonyos kezdeményezések. De az állami kezdeményezés egymagában nem elég. A termelők vidékek, vagy helységek szerinti tömörítése révén megfelelő értékesítési és feldolgozó vállalatokat lehetne teremteni, ha a magántőke követné az állam példáját és továbbfejlesztené.

Rádióműsor

— Romániai Időszámítás. —

Magyarnyelvű hírek

8.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 21 m. röv. hull.). 18.30: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.). 18.50: Pozsony (298.8 m.). 19.50: Radio-Románia (364.5 m.). 20: Radio-Toulouse (228.6 m.) és Marseille Provence (400.5 m.). 20: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.). 20.55: Róma II. (244.3 m.) és Róma III (221.15 m.). 22.15: London National (261.1 m.) és GSA (49.59 m. röv. hull.). GRX (30.96 m. röv. hull.). 23.15: Reichsender Böhmen (269.5 m. és 31 m. röv. hull.). 23.45: Pozsony (298.8 m.). 23.45: Belgrád (437.3 m. és 49.2 m. röv. hull.). 23.45: Nice PTT (253.2 m.) és Marseille Provence (400.5 m.). 23.50: Besztercebánya (765.3 m.).

CSÜTÖRTÖK, APRILIS 11

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizá-lásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10 Vasile Julea zenekara. 13.20: Időjelzés, művé-szeti, kulturális és sportközlemények. 13.30: A rádió zenekara. 14: Hírek. 14.20: A zene folytatása. 15: Különféle közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Tudományos krónika. 19.17: Tizenkilenc-dik századból francia zene lemezek. 19.45 Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 19.55: T. Paunescu-Ulmu előadása Eminescu dákizmusáról. 20.15: Maria Teresa Ferero olasz dalokat énekel. 20.35: A szimfónikus hangversenyt ismerteti Em-Comag. 20.45: Hírek. 21: A Filharmonica szim-fónikus zenekar hangversenye. 22.05: Hírek, sportközlemények. 22.25: A zene folytatása. 23.10: Lemezek. 23.45: Hírek külföldre fran-ciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közle-mények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: D. Keresztesi Er-zsébet énekel zongorakísérettel. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizá-lásjelentés. 14.30: A rádió szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Ruszinnyelvű előadás. 17.45: Időjelzés, idő-járásjelentés, hírek. 18.15: Katonazenekar. 18.35: Édes anyanyelvünk. 19.25: Hanglemezek. 19.45: Baromfitenyésztési időszerű tanácsadó. 20.15: Hírek. 20.25: Pertis Jenő és cigányzene-kara. 21: Boldogság vására. Hangjáték egy felvonásban. 21.25: Művészparádé. Elmondja Dénes György. hanglemezekkel. 22.40: Hírek, időjárásjelentés. 23.10: Kerpely Jenő gordon-

kázik. 23.45: Ravel: La Valse — szimfónikus tánc lemezekről. 24: Hírek német, olasz, an-gol és francia nyelven. 0.25: Magyar és kül-földi tánclemezek.

Budapest II. 17.15: Hanglemezek. 19 Angol nyelv oktatás. 19.45: Schuman: IV. szimfónia. D-moll, Hanglemezekről. 20.30: A francia forradalom le-veleiben. Nagy Lenke előadása. 21: Hírek. 21.25: A cserkészcsapat zenekara. 22.35: Idő-járásjelentés. 22.40: Sárav Elemér cigányzene-kara muzsikál, Varga Imre énekel.

Belgrád. 13: Lemezek. 14.10: Népdalok. 15: Le-mezek. 18.45: A fiatalok műsora. 19.30: Rá-diózenekar. 20.40: Népies zene. 21: Vidámság. 22: Népdalok. 22.40: Hírek. 23: Tánczene.

PÉNTEK, APRILIS 12.

Bucuresti, Radio-Romania. 12: Időjelzés, vizá-lásjelentés, háztartási és orvosi tanácsok. 12.10 Román cigányzenekarok számai lemezekről. 13.20: Időjelzés, művészeti, kulturális és sport-közlemények. 13.30: Gilly Stiplosek havái ze-nekara. 14: Hírek. 14.20: Román szerzők le-mezei. 15: Különféle közlemények.

Radio-Romania. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19.02: Technikai üzenetek. 19.17: Vallásos ze-ne lemezek. 19.45: Hírek magyarul.

Bucuresti, Radio-Romania. 19.55: N. Iorga tanár előadása. 20.25: Eugen Cerbu akkordeonozik. 20.45: Hírek. 21: Maria Marinescu-Moreanu énekel. 21.20: Könnyű zene lemezek. 22.10: Hírek, sportközlemények. 22.30: Könnyű zene lemezek. 23.45: Hírek külföldre franciául, németül, angolul és olaszul.

Budapest I. 7.45: Ébresztő, torna, hírek, közle-mények, hanglemezek, étrend. 11: Hírek. 11.20 és 11.45: Felolvasás. 13.10: Farkas Sándor ci-gányzenekara muzsikál. 13.40: Hírek. 14.20: Időjelzés, időjárás és vizá-lásjelentés. 14.30: Mikulja Gusztáv szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Diákélet. 17.45: Időjelzés, időjárásje-lentés, hírek. 18.15: Polgár Tibor és Mecseki Rudolf kézzongorás jazzműsora. 18.40: Új ma-gyar otthon. Közvetítés az Iparművészeti Ki-állításról. 19.10: Édes anyanyelvünk. 19.15: Toki-Horváth Gyula cigányzenekara muzsikál. 19.45: Sportközlemények. 20.15: Hírek. 20.30: Az Operaház előadásának közvetítése. I. Sa-lome. II. Magyar ábrándok. 22.15: Hírek. 23.15: Időjárásjelentés. 24: Hírek német, olasz, an-gol és francia nyelven. 0.20: Pertis Pali és cigányzenekara muzsikál.

Budapest II. 19.20: Gyorsírótanfolyam. 21: Hí-rek. 21.25: A rádió szalonzenekara. 22.35: Idő-járásjelentés. 22.40: Magyar és külföldi tánc-lemezek.

APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elvett, eltűnt egyének, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyógyhely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei.** A fenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

OKTATÁS

Érettségizett fiatalember középiskolások korrepetálását vállalja, főleg számtanból és nyelvekből. Cim a kiadóban. 1827

ALKALMAZÁST KERES

Intelligens asszony háztartónőnek men-ne, vagy anyahelyettesnek. Vidékre is megy. Cimeket „Középkorú” jellegre a kiadóba kér. 1822

Kisebb háztartás vezetését vállalja uri-nő. Nagy Éva, Berchez, p. u. Somcuta Mare, jud. Satumare. 1823

Intelligens ernstes Kinderfräulein, mit langjähriger Praxis, Zeugnisse, sucht Stelle. Adressen bitte unter „Verläss.“ Bch“ in die Administration. 1831

Hosszu bizonyítvánnyal, állítólag minde-nesnek ajánkozom 15-re. Cim: Str. Gre-ceanu 3. 1829

ALKALMAZÁST NYER

Pékinst keresek. Cim: Kasztorca Adal-bert, Micălaca Nouă.

Szakácsnőt és szobaleányt keresek. Bul. Carol 56. I. em., ajtó 4. 1826

Szobalány és szakácsot keresetek Str. Glosca 12. I. 7. 1784

Magánház kertjének a parkirozására és ápolására kertészt keresünk. Cimeket a kiadóba kérünk.

Keresek április tizenötödikére minden-es szobalányt, jó bizonyítvánnyal. Cim a kiadóban. 1531

Építész rajzoló,

aki felmérésben nagy jártas-sággal bír, kerestetik. „Con-structioni Civilă” Ineu (Bo-rosjenő). Telefon: 20.

LAKÁS

Kétszobás, parkettás, fürdőszobás. I. emeleti lakás május 1-re kiadó. Str. 29 Decembrie No. 10. Megtekinhető 10—12-ig, délután 4—6-ig. 1820

Kétszobás, magasföldszinti lakás für-dőszobával május 1-re kiadó. Megte-kinhető délelőtt 10-től délután 3-ig. Str. Consistorului 11. 1644

Háromszobás, hallos, összkomfortos la-kás magasföldszinten május 1-re kiadó. Str. Popa Ioan Russu 8. 1810

Garzonlakás, egy szoba, elő- és fürdő-szoba új villában május 1-re kiadó. Cim a kiadóban. 1720

Str. Sincal 13. sz. alatt modern 5 szo-bás, összkomfortos magán ház, viá-gos nagy souferénnal kiadó. Bővebbet: Bul. Carol 68. 1708

Kétszobás, fürdőszobás, udvari lakás 1100 leiert kiadó Str. V Stroiescu 31. Bővebbet: Metianu 14a. 1726

Jóbeosztású, terraszos, komfortos 2 és 3 szobás lakások új házban kiadó Bul. Carol 68. 1707

3 és 4 szobás, összkomfortos lakások ki-adók május 1-re, vagy azonnali. Bul. Carol 37. 1725

Tavaszi kabátokat, ruhákat legszebben fest, tisztít HOSZPODÁR

Uzlet: Strada Eminescu 3, Arad.

Uzem: Strada Stroiescu 19.

VÉTEL - FIADÁS

Szőlőkaró, száraz akáciából. 220 cm. hosszú, ab Măderat Lei 4.50. Eladó: Zim-mermann, Banaui Bankkegyesület. Arad. 1788

Háló és ebédlő, kifogástalan kivitelben eladó Str. Alexandri 9. 1830

Katonaköpenyt (rossz állapotban is) meg-vételre keresek. Cimeket a kiadóhiva-talba kérek. 1792

Jóállapotban levő fürdőszobát megvétel-re keresek. Cimeket a kiadóba kérek.

Frissen egetett cserépkályhák jutányos áron kaphatók a volt BALOGH-féle kályhagyárban. Str. Cuza Voda 50.

Jutányosan eladó nagy álló lámpa, már vány szobortalapat, virág áll-vány, kotta álvány, márványlap. stb. Cim a kiadóban. 738

INGATLAN

INGATLANOK eladásának és vételé-nek közvetítése minden árfokozatban. KÖLCSÖNÖK elsőhelyi betáblázásra. HATSCHKE Ingatlanforgalmi iroda, Arad Bul. Carol 46 (Lakás agyanott). Tele-fon: 26—95. 1505

250—350 holdnyi szántóföldet bérbe-vennék, tanyával. Részletes ajánlatokat: HATSCHKE ügyvédséghez, Arad. Bul. Carol 46. Telefon: 26—95. 1821

Excenterprés, hollandi gyártmányú tüzi-ros kanagiunok olcsón eladó. Bul. Ca-rol 68. 1709

Keresek megvételre rollókat, lehető-leg kirakatokkal és ajtókkal. Cim: Pallier Ludovic Chisneiu-Cris. 1735

KÜLÖNFÉLEK

Nagyobb vasművelő malmot bérbe vennék. Nagy Mihály, Arad, Paguba, ucca 50 sz. 1783

Keleti és belföldi perzsaszőnyegek dí-ó, hálók modern ebédlő, kombinált szobák, recamierek, varrógépek amerikai ír-asztaf, tróképek Pianino, rövid ke-reszthűros zongora és rövid zongora Stingl-gyártmány, olcsón eladó. Veszünk teljes lakásberendezést, ékszereket zá-logkönyveket közvetítünk a temesvári zá-logházba, előjelet adunk, olcsón bosz-szabbítunk Tempo bizományi üzlet. Pl-scher Eliz-palotr

Legújabb jelentéseink:

Változatlan heveséggel tombol a tengeren az ütközet

Berlin. Hivatalosan jelentik, hogy az Északi-tengeren még változatlan heveséggel tart a tengeri csata.

Stockholmból jelentik: Bergen fölött Kongsvinger városa közelében is nagy ágyudörgés hallható. A Svédországból érkező jelentések szerint a szerda délutáni harcok központja Narwick volt.

London. Stockholmból érkezett hírek szerint svéd vizeken Marstand magasságában négy német hadihajó elsüllyedt. Ugyancsak svéd vizeken angol hadihajók egy német teherhajó karavánt szétszórtak.

London. Szerda esti órákban két német bombavető repülőgépet az angol partok mellett lelőttek.

Berlin. A német távirati iroda jelentése szerint a Skagerrakban nagy tengeri ütközet folyik.

London. A Skagerrakban folyó tengeri ütközetben 10 csapatokat szállító német hajóból eddig, angol jelentések szerint, két német csapat-szállító hajó elsüllyedt.

Göteborg. A nyílt tengeren, 3 mérföldnyire a Pternoster szigetektől ma délután hat órákor nagyarányú ütközet kezdődött angol és német hadjegysek között.

Stockholm. (Rador). Az angol légi haderő szerdán bombázta az Osló melletti repülőteret.

Londonból jelentik: Hivatalos közlemény szerint, valamennyi brit repülőgép, amelyek a német hadihajók elleni támadásban a norvég partok mentén résztvettek, sérületlenül visszatértek kiindulási pontjukra. (Rador).

Visszafoglalták a szövetségesek Bergent és Trondhjemet

London. Stockholmon át érkezett, eddig hivatalosan még nem erősített hírek szerint, a szövetségesek visszafoglalták Bergen és Trondhjem norvég kikötőket. Ugyancsak hír érkezett arról, hogy az oslói fiordban a Kuritba nevű német gőzös elsüllyedt. A hírt a késő éjszakai órákban a Rador távirati iroda megerősítette.

Stockholmból jelentik: A norvég parlament Hamarban tartózkodó elnöke, Hambrø, értesítette a stockholmi norvég követséget, hogy Bergen és Trondhjem németek által elfoglalt kikötővárosokat a szövetségesek ma délután visszafoglalták. A két kikötő alig 24 órát volt ellenséges kézben és most ismét norvég hatóságok urai a városnak — mondja Hambrø elnök.

A szövetségesek megvédik Grönlandot és Izlandot

Ottawa. Kanadában minden előkészület megtettik Ellesmera-szigetén, hogy megfelelő csapatok álljanak rendelkezésre, ha Németország akár Grönland, akár pedig Izland ellen támadást kísérelne meg. Az izlandi parlament a kormányra ruházta mindazon felségjogokat, amelyek eddig Izland és Dánia közös királyát, VII. Haakont illették meg.

Párisból jelentik: A Le Temps a következőket írja: A németek által Skandináviában felgyújtott katonai ténykedésekből kitűnik, hogy további akciók legfontosabb színtere az Északi-tenger lesz. Izland és a Faröer-szigetek dántulajdonát képeznek. Most, midőn Dánia a harmadik birodalom hatalmában van, a szövetségeseknek joguk van ezeket a szigeteket birtokba venni, mert ezek fontos támaszpontot képezhetnek a Jegestengeren és az északi vizeken. (Rador).

Ottawa. (Rador). Mackenzie King kanadai miniszterelnök összehívta a kormány tagjait. A kanadai lapok rámutatnak arra, hogy a hadszíntér kiszélesítése közvetlen hatással van Kanada érdekeire is, az európai konfliktusban. Ha a németek Grönlandra és Izlandra is kiterjesztenék uralmukat, úgy Kanadát onnan könnyen meg lehetne támadni.

Fennakadást okoznak az események a svéd vasérc szállításában

Róma. A német katonai akció, amelyet Dánia és Norvégia ellen lefolytattak, élenként foglalkoztatja az olasz sajtót. A Popolo di Roma azt írja, hogy most, miután Norvégia is belesodródott a háborúba, vajon módjában lesz-e Németországnak biztosítani a maga számára a svéd vasérc-szállítást.

Páris. A francia lapok részletesen foglal-

koznak Dániának és a norvég partoknak német részről történt megszállásával és hangsúlyozzák, hogy Németország, amelyet elvágta Narwicktől, nem tud vasércet szállítani Svédországból. A lapok megjegyzik, hogy Németország békebeli vasérc-szükségletének több mint felét fedezte svédországi behozatallal.

Halifax lord angol külügyminiszter beszéde a külföldi követek előtt

London. Valamennyi Londonban akkreditált nagykövet jelenlétében Halifax lord külügyminiszter beszédet mondott, amelynek során kijelentette, hogy Németország úgy vélte, hogy hasznát húzhat eljárásából. Beszédében támadta a német birodalmat és kijelentette, hogy a szövetségesek nem nézhetik tétlenül ezt az újabb erőszakosságot, amelynek következménye két újabb állam függetlenségének megfosztása volt.

A külügyminiszter a következőkben vázolta álláspontját:

— A skandináv kaland megindítására Németországot kétségtelenül olyan belső gyengeség indította, amelyről még a szövetségesek sem tudtak. Határozottan kijelenthetem, hogy ennek a farsangnak meg lesz a böjtte. A szövetségeseknek az elmúlt fél évben hármikor al-

kalmuk lett volna megszállniok Norvégia kikötőit és hadi támaszpontjait. A jelenlegi helyzet: Dánia és Norvégia megrohanása arra tanít, hogy mi következik be abból, ha későn kérjük segítségünket. Ami a szövetségesek hadicéljait illeti, jelentette ki Halifax lord, azt a következőkben foglalhatom össze:

— Megszabadítani és felszabadítani azokat az államokat, amelyeket Németország elfoglalt a felszabadítani Európát a német uralomtól.

— Ami a szövetségeseknek a szovjettel szembeni magatartását illeti, kijelenthetem, hogy Oroszországhoz fűződő viszonyunk attól kell, hogy függjön, hogy milyen mértékben óhajtana a Szovjet segítséget nyújtani a németeknek.

Halifax beszédét a következő szavakkal zárta le:

— A mi nemzedékünknek jutott osztályrészül az a feladat, hogy megvédjük azokat a szellemi értékeket, amelyeket öröszünkre bízunk és amelyek nélkül, szilárd meggyőződésünk szerint, az emberi haladás örökké lehetetlené válnék a földön.

London. Angol illetékes körökben kijelentették, hogy a londoni norvég követ által Halifax lord külügyminiszternek átadott jegyzék megerősítette azt a hírt, amely szerint

nincs alapjuk azoknak a híreszteléseknek, hogy a norvég kormány egyezkedési tárgyalásokat kezdett volna Németországgal.

Az is bizonyos — mondják angol hivatalos körökben — hogy a németek még nem érték el végleges eredményeket Norvégiában.

Londonban az a hír terjedt el, hogy a Szovjet újabb kérésekkel fordult Finnországhoz.

Island szigetével kapcsolatban stockholmi jelentés arról számol be, hogy Island nem járult hozzá a dán kormány és a német kormány között létrejött egyezményhez.

Olaszországba utazott Giurescu propaganda miniszter

Bucuresti. Constantin Giurescu propagandaügyi miniszter szerdán délelőtt elutazott Olaszországba, hogy résztvegyen a milánói nemzetközi kiállítás megnyitóján, amelyen Románia is képviselteti magát. A miniszter Milánóban Rómába utazik, ahol két napig marad. Giurescut elutazása alkalmából Ghigi bucaresti-i olasz követ és Costa olasz sajtóattasé, valamint Traudaillo, a Stefani ügynökség bucaresti-i tudósítója bucsuztatta.

A norvég király és a kormány elhagyta Hamart

Berlin. A német távirati iroda jelentése szerint a norvég kormány elhagyta Hamart. Hamar lakossága, hír szerint, az oslói új norvég kormányhoz csatlakozott. Ugyancsak berlini jelentés számol be arról, hogy állítólag a kormánnyal együtt a norvég királyi család is elhagyta Hamart és az ország belsejébe, ismeretlen helyre távozott.

Stockholmból jelentik: A norvég csapatok Elverum előtt 120 kilométernyire, Oslótól északra ásták be magukat, ahol elkezdődött harc folyik a német gyalogság, a repülők és a norvég haderők között. A norvég hegyvidékesek és tüzer-ség a hóval fedett hegycsúcsokon foglalt állást.

Nemzeti összefogás kormánya Dániában

Kopenhága. Szerdán megalakult a nemzeti összefogás kormánya, amelyben a szociáldemokratákon kívül a konzervatívok és a Vens-tre-párt 3-3 tagja is helyet kapott. A következők lettek miniszterek: Brolisen és Krag dr. volt miniszterek, Hauchot, a mezőgazdasági tanács elnöke, Hasle törvényszéki ügyész, Siebiger mezőgazda, Christmashöller országgyűlési képviselő.

Londonban angol-szovjet gazdasági egyezmény lehetőségét vizsgálják

Londonból jelentik: Buttler külügyi államtitkár az alsóházban bejelentette, hogy az angol kormány a szovjettel köendő gazdasági megállapodások lehetőségét tanulmányozza abból a célból, hogy fontos nyersanyagokat importáljon onnan.

LAPZÁRTA

(Rador-jelentések)

WASHINGTON. Roosevelt elnök rendeletet írt alá, melyben megtiltotta az amerikai hajóegységeknek a skandináv vizeken való hajózást.

PARIS. Weygand tábornok Párisból repülőgéppel főhadiszállására, Beyruthba érkezett.

STOCKHOLM. Az Amasis német gőzös, amelyel kedden Svédországtól nyugatra megtorpedóztak, szerdán elsüllyedt.

LONDON. Dániát ézentul dugárnellenőrzés szempontjából ellenséges területnek tekintik.

AMSZTERDAM. Berlini jelentés szerint a német hatóságok a Kopenhágában tartózkodó angol és francia újságírókat, valamint a Dániában és Norvégiában letelepedett németországi emigránsokat internálták.

KOPENHÁGA. A dán király ma bucsuk'halgatáson fogadta a kopenhágai angol, francia és lengyel követeket.